Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 23. V Ljubljani, v ponedeljek, 29. januarja 1917. Leto XLV.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 28·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejemas mesečno „ 1·80
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna petitvrsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7503. — Upravniškega telefona št. 188.

Narodnostno načelo in grof Tisza.

V seji ogrskega drž. zbora od 24. januarja je interpeliral posl. Lovassy grofa Tiszo zastran mirovne akcije predsednika Zedinjenih držav in vprašal, če je vlada voljna poskrbeti, da se na podlagi od ameriškega predsednika v njegovi poslanici izraženih in zastopanih načel začno mirovna pogajanja. Tako poroča graška »Tagespost«.

Grof Tisza je na to interpelacijo odgovoril — citiramo po istem viru — med drugim:

Moja druga opazka se tiče narodnostnega načela. Mislim, da izražam mnenje nas vseh, če rečem, da vsa ogrska javnost spoštuje narodnostno načelo. Vsa naša javnost želi, da se narodi svobodno razvijajo in procvitajo. Pri tvorbi narodnostnih držav se pa da narodnostno načelo le tam neomejeno uveljaviti, kjer žive posamezni narodi v ostro začrtanih etnografskih mejah, v kompaktnih masah, in na ozemlju, ki je sposobno, da tvori državo. Na teritorijih pa, kjer prebivajo različni narodi namešani, ne more tvoriti vsak narod države zase. Tam se da ustvariti le ali država brez narodnostnega značaja ali pa vtisne državi svoj pečat oni narod, ki vsled svojega števila ali pa vsled svoje veljave gospoduje. V takih razmerah je mogoče narodnostno načelo uveljaviti le v toliko — kakor to pove tudi Wilson — da se ustvarijo vsakemu narodu življenski pogoji, da se mu ohrani vera in da se jim zasigura individualen in socialen razvoj.

Lepe besede, prav lepe. Grof Tisza zna, kadar hoče. Samo eno napako ima cela stvar — namreč to, da ni prav nič nova, vsaj za nas ne: To, kar razlaga gospod grof, zahtevamo mi in vsi avstrijski narodi že od onih časov sem, odkar se jim je prvič dala prilika, da prosto in svobodno povedo svoje mnenje, in to je že dolgo!

Leta 1848. dne 22. novembra se je sestal v Kromerižu prvi avstrijski državni zbor[1]. Takratni zastopniki različnih narodov niso bili puhloglavci, ampak jako dalekomisleči in dalekovidni ljudje in s ponosom lahko trdimo, da Slovenci med njimi ne stoje na zadnjem mestu — opozarjamo med drugim le na govore Kavčičeve, iz katerih se da še danes mnogo naučiti. Žalibog je ostalo vse bogato duševno delo tega državnega zbora skoro zastonj.

In kaj je bilo jedro zahtev na kromeriškem zboru zastopanih narodov? Zelo isto, kar nam pripoveduje danes, skoro po 70 letih, grof Tisza in kar pravi Wilson: Pustite vsakemu narodu, da živi, pustite mu njegove šege in navade, pustite mu njegovo vero, upravljajo naj ga ljudje njegove krvi — »les habitants de la pays,« je rekel Napoleon, sodijo naj ga domačini, izobražuje naj se v svojem duhu, pa bo mir med narodi.

[1] Protokole njegove je izdal l. 1885. dr. Renner pod psevdonimom Springer.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 26. jan. (Kor. ur.) Justični minister pl. Balogh je odgovarjal najprej na razne opazke tekom debate in opozarjal na to, da se zlobni načrt naših sovražnikov, da bi nas sestradali, gotovo ne bo posrečil. Toda, ker obstoja ta načrt, moramo računati s tem, da živimo kakor v kaki oblegani trdnjavi, kjer mora vsakdo zmanjšati svoje zahteve v interesu skupnosti in se odreči običajni komodnosti. (Splošno odobravanje.) Žalibog tega gotovi sloji naroda še vedno nočejo razumeti. Oni mislijo, da je to, kar pridelajo, brezpogojno njihovo, in se radi tega ne morejo sporazumeti z omejitvami, ki jih je ukrenila vlada. **Tako se je zgodilo, da je bilo iz marsikaterih krajev dežele, kjer je bila dobra žetev, vtihotapljenih iz dežele iz gole dobičkaželjnosti na stotisoče meterskih stotov žita. Dogodilo se je šest takih večjih slučajev. Žalibog je šlo v enem teh slučajev žito celo v sovražno inozemstvo. To je pač najsramotnejša veleizdaja.** (Splošno pritrjevanje.) Toda taki slučaji so le možni, ako se odredba glede priglasitve in rekviriranja žita ne izvede s potrebno strogostjo. Podobno organizaciji nemškega državnega urada proti oderuštvu in podobno v Avstriji ukrenjenim odredbam bo vlada pooblaščena, da delegira oblasti iz normalnih delokrogov v druga delokrožja. Minister izjavlja, da ne misli na statutarično postopanje, vendar pa je potrebno, da se zločin naglo in strogo kaznuje. (Splošno odobravanje.) Govorilo je še več govornikov. Prihodnja seja v sredo, dne 31. t. m. Za to sejo je priglašenih tudi mnogo interpelacij.

Otvoritev slovenskega sirotišča in slovenskega otroškega vrtca v Wagni.

Wagne pri Lipnici poročajo: V tukajšnem begunskem taborišču je precej veliko število Slovencev. Med njimi je tudi nekaj sirot, ki nimajo ne očeta, ne matere in torej nikogar, ki bi se bil posebej kaj pobrigal za nje. Da bi pa ne ostali prepuščeni svoji nemili usodi, je p. Joahim, katehet na tamošnji šoli zaprosil gospoda ravnatelja taborišča, ali bi ne bilo mogoče kaj storiti za te sirote. In g. ravnatelj dr. Wolte je takoj storil vse korake za ustanovitev slovenskega sirotišča, ki se je otvorilo dne 25. januarja. Obenem se je otvoril tudi otroški vrtec. Navzoči pri otvoritvi so bili sledeči gospodje: namestništveni svetnik dr. Neggbaur, sedaj vodja vseh avstrijskih taborišč v ministrstvu za notranje zadeve na Dunaju, namestništveni svetnik Costa-Rossetti pl. Rossanegg, prezidijalni vodja na c. kr. namestništvu v Gradcu, stavbeni nadsvetnik Schneider, dr. Pokorny iz namestniškega predsedstva, kot gostje; dr. Wolte, ravnatelj taborišča in njegov namestnik dr. Ipavec, nadinžiner Schiffrer, prof. Pellis, vodja učnih zavodov, dr. Rosso, učiteljstvo slovenske šole in mnogo drugih uradnikov taborišča. Otvoritev je pričela z blagoslavljanjem otroškega vrtca, nato je spregovoril nekaj besed v nemškem jeziku dr. Neggbaur, ki je v svojem govoru poudaril, da je g. c. kr. namestniku grofu Claryu usoda vseh beguncev, naj si bodo te ali one narodnosti, enako pri srcu in je zato takoj udejstvil ustanovitev slov. sirotišča in slov. otroškega vrtca. Za njim je govoril v slovenskem jeziku p. Joahim o pomenu sirotišča in otroškega vrtca. Spomnil se je goriškega sirotišča, za katero so Slovenci zbirali leta in leta, ki pa je sedaj uničeno po kruti roki izdajalskega sovražnika. Zato je tembolj pozdraviti ustanovitev slovenskega sirotišča na državne stroške, ki se je izvršila v najkrajšem času, za kar bodo gospodu okrajnemu komisarju dr. Wolteju hvaležni ne le otroci, ki uživajo dobrote obeh zavodov, ampak slovenski begunci sploh, da, ves slovenski narod mu bo ohranil hvaležni spomin. Potem je deklica iz sirotišča z lepim poudarkom deklamirala pesmico »Sirota«. Za deklamacijo so šolski otroci pod spretnim vodstvom učiteljice gdč. Cej zapeli pesmici: »Popotnik« in »Oj ta soldaški boben«. Petje je napravilo na navzoče prijeten utis. Slovesnost se je končala s cesarsko himno. Sirotišče je dosedaj sprejelo v svoje okrilje 24 otrok in sicer 16 dečkov in 8 deklic, za katere skrbi častita s. Aleksija, ki je prevzela vodstvo z res materno ljubeznijo, tako da ne manjka nobenemu ničesar potrebnega. Še je prostora. Če kdo ve za begunske sirote brez očeta in matere, ki še niso dosegli 14. leta, jih lahko pošlje semkaj. Naj se obrne na naslov: Barackenverwaltung Leibnitz.

Tržaška zima.

24. jan. 1917.

Dolgo je ni bilo. Breskve, mandelji in sah okolice se je že vzbujalo in tujec, ki bi ga openski tramvaj peljal v Trst, bi se ob pogledu na cveten pozdrav spomnil — seveda če je imel kedaj Horaca v rokah — na one verze:

redeunt iam gramina campis
arboribusque comae . . .

Toda veselje nad južno pomladjo bi bilo prezgodnje.

Breskve in mandelji in vse, kar je oznanjalo pomlad, je bilo v zmoti. Sredozimci še niso prešli in udejstviti so se hoteli tudi v Trstu.

Burja jim je pripravljala pot. Tri, štiri dni. In ko smo mislili, da se je že izžvižgala in pomirila, je čez noč spet oživela. Brila je in vila skozi ulice in čez strehe, butala v okna in žvižgala pri najmanjši špranji v sobe, ki so že itak mrzle, ker Trst povečini ne pozna peči.

Bog s teboj, do jutra se že umiriš! je pač mislil mnogi in zasanjal, če ga le ni preveč motila. Jaz vsaj sem, a spomin nanjo je ostal v sanjah. Pritulili so nadme volkovi, ki sem jim ušel s skrajnim sredstvom: vzbudil sem se. In spet sem poslušal žvižg in tuljenje in se čudil, odkod pesek, ki ga je burja neutrudno sipala v okno.

Jutro. Prva pot k oknu. In nisem mogel verjeti. Po žlebeh korcev na strehah bele lise, vse mesto kakor v dimu ,ki ga raznaša veter na vse strani. Sneg! Dobro njemu, ki ostane lahko pod streho, slabo, ki mora na cesto!

V najhujšem sunku sem odprl vrata. Butilo je vame kakor presenečenje in me brilo s snegom, da je ščepelo v ušesa in sem moral meže dalje. Vsakotoliko sem pogledal, da me prehitra burja prav pelje in ker je bilo prav, sem ji slepo dalje sledil. Tu in tam ,ko je le prehitro šla, sem se obotavljal, a ni nič pomagalo. Take spremljevalke še nisem imel. Da bi se je rad odkrižal, si vsak lahko misli a kako? Tramvaj je bil edina rešitev. Toda gospa Burja mu je zadelala lepo speljane tire z zameti in počivati mora. Edino barkovljanski je imel toliko poguma, da se ji je hotel postaviti po robu. A slabo jo je izkupil! Res je privozil v mesto, a dolgo in težko je šlo. Imel je postajališča, o katerih ne priča noben napis: na mestu je obstal — ne obstal, kolesa so se sicer vrtela, a naprej ni šlo toliko časa, da so morali vsi, ki so na njem iskali zavetja, izstopiti in spraviti v tek.

Menda je tudi openski poskusil srečo, a dolgo ni šlo.

Kakor bi se hotela burja vtisniti vsem v nepozaben spomin, ne preneha niti trenutek. Razmetuje in prši zamete, da je magistrat lahko vesel. Če bi tako nadaljevala in vztrajala, mu ne bo treba iskati delavcev, ki bi se pač težko dobili. Vesel pa ni človek, ki je na ulici! Srečen dr. Lenard, ki se je vrnil še ob pravem času, ker ta

LISTEK.

Prof. Adolf Robida:

Gregorčičeva „Soč“.

Študija.

(Konec.)

Pa leta so tekla. Simon je moral v šolo, najprej doma, potem v Gorico, kjer ga vidimo l. 1856. v prvem letniku gimnazije. V malem semenišču je prebiral Gregorčič duševne velikane tujih narodov, se učil jezikov, najraje pa je prebiral Prešerna. Ljubezen do slovenskega jezika in rodu mu je vcepil zlasti njegov profesor Iv. Šolar, pozneje dež. šol. nadzornik v Ljubljani. Začel je pesnikovati, zlagal je lahko in hitro. Po dokončani gimnaziji je vstopil v semenišče in leta 1867. imel v domači župniji novo mašo. Prva njegova služba je bila v Kobaridu, leta 1873. pa se je preselil v Rifenberk. Zaradi bolehnosti je šel v Gradišče za vikarja, nazadnje v Gorico v pokoj, kjer je umrl dne 24. okt. leta 1906. in bil pokopan v Libušnji.

Gregorčič je bil mehka pesniška duša; vsaka bol mu je zarezala globoke rane v srce, udarcev usode ni lahko prenašal. Zato se je oklepal prijateljev in narave in iskal v njih opore in tolažbe. V javnosti ni nastopal, bil je celo boječ; ni ljubil bojev, rajši resigniran tožil. Ko je njegova pesem, »Človeka nikar«, vzbudila literaren boj, ki se je, kakor je pri nas že navada, razžaril v politični boj, je njegova mehka duša to razburjenje duhov in kovanje političnega kapitala občutila stokrat težje, kakor je bilo treba. Tako je postal Gregorčič resigniran, nesrečen, razburljiv, nezadovoljen in je kot pevec nazadnje skoraj popolnoma utihnil. Je pač Gregorčič tudi prehodil trnjevo pot, ki je odločena skoraj vsakemu slovenskemu umetniku.

Dasi ima Gregorčič tudi svoje hibe, se mora vendar reči, da zna on, kot nihče, zadeti naravni, neprisiljeni ton slovenske narodne pesmi; zato so nekatere njegove pesmi tudi ponarodele, n. pr. »Pogled v nedolžno oko«, »Rože je na vrtu plela« itd. — Njegova dikcija je lahko umljiva, nikjer prisiljena, oblika uglajena, opiljena, brez običajnega apostrofa, rime čiste; vendar so njegove metriške oblike skoro enolične, redkokdaj nove, zategadelj okostenele.

Motivi, katere je Gregorčič obdelal, pa so vsikdar občuteni, nikdar prisiljeni; vedno mu vro iz srca in duše, nikdar samo iz peresa.

Nedosegljiv in tudi dandanes še neprekošeni pesnik pa je Gregorčič tedaj, kadar opeva naravnost ali po ovinkih slovensko domovino, ljubezen do rodne grude; narodna ideja ga navduši, da najde zanjo vsikdar novo misel in obliko. V teh čustvih je globok, brez dna, in vsikdar izviren. Goriška brda, večno zeleno pomlad, čar trat in logov, kristalno silo voda: vse otroke prirode je vklenil v svoje srce, ž njimi se igra in kramlja, v njih živi in umrje. Priroda in slovenska zemlja sta njegovi zvesti spremljevalki, ob njih se vzbuja njegova pesniška sila, ki vre na dan, kakor studenec izpod skale.

Po tem uvodu preidem k pravemu predmetu — »Soči«. Ta oda je ena najstarejših Gregorčičevih pesmi, zložil jo je v šolskem letu 1862./63. v prvotni obliki, marljivo jo je pilil in gladil in jo prvič priobčil v Stritarjevem »Zvonu« leta 1879., str. 225, s podpisom Gr. Stara je torej 53 let, in sedaj — šele po preteku pol stoletja — so se izpolnile preroške Gregorčičeve besede v vsej grozi in strahoti, v sedanjih svetovnih dogodkih je postala aktualna. Kratka je ta pesem, ima samo 70 stihov, ali kaj povedo, kaj vsebujejo te vrste? Zgodovino slovenskega naroda v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti, čast in slavo Avstrije.

Uvod obsega 20 verzov in razpada v tri dele. Vsak izmed teh delov se konča z refrenom: Krasna si — hči planin. Takoj v prvem delu uvoda, ki obsega pet vrst, vsebuje kot nekak moto kvintesenco cele pesmi. Dvojni akord zveni na naše uho; vpeljana sta oba glavna motiva: lepota in naravna krasota Soče, in temni srd razjarjenih, od nevihte razburkanih valov:

Krasna si, bistra hči planin,
brdka v prirodni si lepoti,
ko ti prozornih globočin
nevihte temne srd ne moti,
krasna si, hči planin!

Drugi del uvoda obsega šest vrst in opisuje žuborenje Sočinega valovja, njen bistri, lahki in živi tek, prozornost čistih in zelenih njenih valov.

Tvoj tek je živ in je legak,
kot hod deklet s planine;
in jasna si ko gorski zrak,
in glasna si, kot spev krepak
planinske je mladine. —
Krasna si, hči planin!

Ti opisi, koncizni v obliki, so prepleteni s primerami, vzetimi iz narodnega življenja in prirodne krasote: hod deklet s planine, krepko fantovsko petje v čistem, zdravem, gorskem zraku.

Tretji del obsega devet vrst, v katerih nam pesnik z redko pesniško silo pričara v dušo bajno harmonijo, ki vlada med zelenjem narave, modrino neba in zelenomodrimi valovi »Soče«. Veselo žuboreče valovje je izpilo zelenje trat, ki se razprostirajo ob njenih bregovih in posrkalo va-

burja bi ne vzela samo ščipalnika, kakor njena prednica!... Kdo bi potem pisal slapenske zgodbe teh časov in kdo slovenske makame, doslej nam še neznano leposlovno obliko?

Sicer pa pravijo, da je burja zdrava: vse pomete in prezrači. Čudno je le, da ima samo v Trstu tako moč in veselje, ko je že povečini opravila svoje, vsaj najnujnejše delo. Mar bi šla drugam!

Pravijo tudi, da ne bo dolgo držala in da se nam prismeje kmalu pomladno solnce z vsem čarom lepih južnih dni. Kakšni bodo in kako jih bomo živeli, vam bo že poročal moj prijatelj in konkurent v »Tržaških pismih«. Da bi le enkrat sredozimci prešli! Ob ognjišču ali peči bi jih človek še gledal, tako pa gredo drug za drugim tako, kakor bi hoteli v svojih kožuhih večno hoditi. Da bi jih zgrabila burja in jih nesla, kakor mene reveža! Dobro besedo bi jim dal na pot.

Nemški sunek pri Rigi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. januarja. Uradno:

Avstrijske in nemške čete podmaršala pl. Ruiza so, ko so poizvedovale v dolinah Putna in Casinu, ujele 100 mož. Sicer pri avstrijskih četah nič važnega.

Dunaj, 28. jan. Uradno:

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Nič važnega.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Zahodno Valeputne je vdrl trajno premočni sovražnik v naše najprednejše jarke. Našo bojno črto smo premestili na najbližji vrh.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri avstrijskih bojnih silah nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. januarja. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Vzhodno reke Aa tudi nova ruska ojačenja niso pridobila nazaj ozemlja, ki so ga izvojevale naše čete.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Med dolinama Casinu in Putna so nemški in avstrijski poizvedovalni oddelki ujeli 100 mož.

Pri Mackensenovi vojni skupini in na Macedonski bojni črti se ni zgodilo nič važnega.

Berlin, 28. jan. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Močan topovski boj ob reki Aa. Na obeh bregih reke izvedeni napadi so se izjalovili z velikimi izgubami za sovražnika.

Skupina generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

V odseku Mesticanesti ob Zlati Bistrici se je morala obramba vsled premočnega pritiska Rusov premestiti bližje vzhodnemu bregu reke.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

Nobenih važnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. januarja. Uradno:

Ob Zloti Lipi so osmanske čete odbile ponovne napade Rusov.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 27. jan. Uradno:

Močan sovražni oddelek se je bližal našim strelskim jarkom v smeri proti Barakli-Džumaji, a naši stražni oddelki so izvedli protinapad in pregnali sovražnika, ki je popustil več mrtvih, med njimi poveljnika oddelka, nekega častnika. Naši vojaki so ujeli še 15 mož. Povsod na planoti Seresa smo s streljanjem prepodili sovražnika, ki se je približaval našim postojankam. Dva sovražna monitorja sta obstreljevala iz prekopa Sulina vasi Malkoč in Prislavo vzhodno Tulče.

Nemški sunek pri Rigi.

Berlin, 27. januarja. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Nemški napad jugozapadno od Rige se nadaljuje. Dne 24. t. m. so vzhodnopruske čete po srditi topovski pripravi junaško naskočilo ruske postojanke zapadno od Kaluzena. V močvirnatem ozemlju tega frontnega oddelka ni nobenih pravih strelskih jarkov; postojanke se pripravijo v močvirju z drevesnimi debli in drugim materijalom. Naglo privedena ruska ojačenja so začasno zakasnila napredovanje Nemcev, ki pa se jim je med tem posrečilo prodreti po enem zveznem jarku do 3½ km severno od Rohna, vsled česar so bili Rusi prisiljeni, da so se umaknili proti severu. Kakor prejšnje dni so bile tudi sedaj izgube Rusov izredno težke. Od nekega ruskega polka si je glasom izpovedi vseh ujetnikov rešilo življenje največ 400 mož s 3 častniki; večina je bila pobita ali pa zasuta po topovskem ognju v postojankah. Ujetniki so izjavili, da so bili dva dni brez hrane in da se je mnogo tovarišev uprlo. Vzhodno od Ae so Rusi petkrat srdito napadli, a so bili odbiti s težkimi izgubami.

Rusko uradno poročilo.

25. januarja. — Na zapadni fronti so poizkušale sovražne kolone po močni topovski pripravi napad na naše čete severno od Šmardena in pri severozapadnem kotu Tirulskega močvirja, zapadno od Rige; bile so po našem ognju pognane nazaj v izhodne jarke. Trdovratni napadi naših sovražnikov na naše čete med Tirulskim močvirjem in reko Ao so bili najprej odbiti po našem ognju; nato so bili s srditim napadom enega naših polkov griči na skrajnem vzhodu Tirulskega močvirja očiščeni sovražnika, ki se je umaknil proti jugu. Vzhodno od reke Ae so pričeli naši ofenzivo proti vasi Kaluzen. Potem ko so Nemci obstreljevali napadalce s srditim topovskim ognjem, so izvršili protinapad in potisnili naše čete pol do ene vrste proti severu. Srditi boji se nadaljujejo. — Rumunska fronta: Nobene izpremembe.

Obramba Galaca za vsako ceno.

Berlin, 27. jan. »Tägliche Rundschau« javlja iz Berna: Bernski »Bund« javlja: V zadnjih tednih je došlo v odsek Galaca—Reni osem do deset novih ruskih divizij, da Galac tudi v razvalinah drže kolikor mogoče dolgo.

Novi ruski poveljnik na rumunski fronti.

Curih, 28. jan. General Gurko je, kakor poroča »Havas«, imenovan za višjega poveljnika na rusko-rumunski fronti namesto generala Beljajeva.

Veliki knez Nikolaj diktator?

Berlin, 27. jan. »Tageblatt« poroča iz Stockholma: Pred tedni v švedskih listih širjeno poročilo, da bo dobila Rusija diktatorja, potrjujejo poročila ruskih listov. »Rečj« pravi, da se bo uprava na Kavkazu zelo izpremenila. Veliki knez Nikolaj se bo preselil v Petrograd kot po carju imenovan diktator. Car bo ostal še dalje na čelu armade, vladne zadeve bodo pa izročene najmočnejšemu možu v Rusiji, ki je veliki knez Nikolaj. To poročilo je vzbudilo v Rusiji veliko pozornost.

Kriza v Rusiji.

Stockholm, 27. jan. »Rusko Slovo« poroča: Ruski poljedelski minister bo odstopil, sledil mu bo irkutski generalni gubernator. Trdi se, da bo postal Protopopov zunanji minister, sedanji poljedelski minister Rittlich pa notranji minister.

Sazonov imenovan veleposlanikom v Londonu.

Petrograd, 27. januarja. Petrograjska brzojavna agentura: Imenovanje Sazonova za veleposlanika v Londonu se uradno naznanja.

Čehi v ruski službi.

Dne 2. decembra 1916 so ujeli naši pri Tovolu nekega avstrijskega Čeha, doma iz Prage, v ruski uniformi. Mož je povedal to-le: Dne 22. nov. 1914 je prišel v rusko ujetništvo. S 180 drugimi Čehi so ga odvedli v Kijev. Pod grožnjo težkih kazni in muk so Rusi njega in njegove rojake prisilili, da so vstopili v rusko armado. Ko so končno s krutim nasiljem, ki bije v obraz mednarodnemu pravu, spravili skupaj 1200 Čehov, so ustanovili prvi češko-slovaški strelski polk. Ko so tiste, ki so se obotavljali in upirali, še enkrat zelo nedvoumno opozorili na vse posledice, so polk zaprisegli carju. Častniki in podčastniki so bili Rusi, obleka in oprema popolnoma enaka vsem drugim ruskim infaterijskim polkom. Posebnih znamenj ali znakov ti, v rusko armado potlačeni Čehi, niso dobili. Meseca septembra so jih poslali v Manievicze, kjer so jih še en mesec vežbali. Te češke »prostovoljce«, ki se intelektualno tako visoko dvigajo iznad ostale ruske armade, so razdelili na posamezne divizije ter jih uporabljajo pod vodstvom ruskih častnikov v prvi vrsti za težavne in nevarne naloge lovskih poveljstev. Tudi to poročilo meče jasno luč na »mater Rusijo«, ki na ta način postopa s svojimi »otroci«.

Uspešni zračni boji na Goriškem.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. januarja. Uradno:

Topovski boj in delovanje letalcev. Pri Dobrdobskem jezeru se je z nezmanjšano močjo streljalo do okoli polnoči.

Dunaj, 28. jan. Uradno:

Položaj se ni izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

27. januarja. Na celi bojni črti osamljeno streljanje s topovi, ki je bilo močnejše v odseku Zugna (Vallarisa), na visokem Vanoi (Cismon) in v dolini Travignolo (Avisio) in na Krasu. Sovražna letala so poizkušala vpasti v naše ozemlje.

28. januarja. Na celi bojni črti na obeh straneh običajno streljanje s topovi in delovanje poizvedovalnih čet. Nobenih važnih dogodkov.

Uspešni zračni boji na Goriškem.

Dunaj, 27. januarja. (Kor. ur.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Glasom poročila našega generalnega štaba 27. t. m. je prišlo na Goriškem do več bojev v zraku z zmagovitim izidom. Tako je eno naših letal (opazovalec kad. asp. Matijevčič, pilot narednik Vognar) prisililo eno sovražno nieuportsko letalo h pristanu. Velik italijanski dvokrovnik se je moral po porazu v zračnem boju spustiti na tla jugovzhodno Novevasi. Naš obrambni ogenj je sestrelil eno letalo pri Opatjemselu, neko drugo pa se je moralo spustiti na tla pri Tržiču.

Giolitti pri laškem kralju.

Rim, 27. jan. (K. u.) **Giolittija je sprejel kralj, ki se je včeraj zopet vrnil v glavni stan.**

Rim, 27. jan. (K. u.) **Giolitti se je eno uro razgovarjal s poslancem profesorjem** Enricom Ferrijem.

Lugano, 27. jan. (K. u.) Cenzura je nastopila proti napadom na Giolittija v časopisju.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 27. jan. Uradno:

Pri Bitolju se je slabo streljalo s puškami, strojnimi puškami, z minami in s topovi. V ovinku Črne se je streljalo slabo s topovi. Pri Mogleni le v nekaterih odsekih osamljeni streli s topovi. Na obeh straneh reke Vardar precej slab topovski ogenj in streljanje med patruljami. Ob Strumi slab topovski ogenj in boji med patruljami.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. jan. Veliki glavni stan:

V bojih poizvedovalnih oddelkov na nižini reke Strume so priborili Bolgari uspehe.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Proglas na Albance povodom obletnice zasedenja dežele.

Dunaj, 27. januarja. (Kor. ur.) Poveljnik c. in kr. posadke v Albaniji je povodom prve obletnice vhoda avstroogrskih čet v Albaniio izdal sledeč proglas: »Albanci! Danes je minulo eno leto, odkar so čete Njeg. Veličanstva stopile na albanska tla. Mi nismo prišli v deželo kot osvojevalci, ampak vsled potrebnega zasledovanja onih sovražnikov monarhije, ki so bili istočasno od nekdaj Vaši dedni sovražniki. Znano Vam je, da se je avstroogrska monarhija vedno trudila, da varuje enotnost albanskega naroda in nedotakljivost Albanije. Žalibog ste bili v uživanju tega ovirani vsled tega, da so po izbruhu svetovne vojne Vaši stari nasprotniki vdrli v deželo in uničili tako nade vseh pravih albanskih domoljubov. Albanskemu narodu v čast je, da se je le neznatna manjšina plačanih izdajic pridružila vsiljivcem, dočim se je velika večina naroda naslonila na ono državo, ki je od nekdaj ščitila Albance. Te nade so se uresničile in od Avstrije je faktično prišla osvoboditev. Naše osvobodilno dejanje je odkritosrčno in se ne da primerjati z zapeljivimi vabami Vaših sovražnikov. Avstrogrske čete, ki se nahajajo v deželi kot prijatelji in ki so se jim pridružili najboljši in najhrabrejši Vaši sinovi, streme predvsem po uničenju Vaših nasprotnikov in izvršitvi osvoboditve dežele. Dalje se Avstro-Ogrska tudi trudi, da poskrbi, upoštevajoč vero, jezik, narodne

---

se azur neba; odtod nepopisno lepa, harmonična ubranost zelenkasto modre barve.

Rad gledam ti v valove bôdre,
valove te zeleno-môdre:
Temna zelen planinskih trav
in vedra višnjevost višav
lepo se v njih je zlila;
na rosah sinjega nebá,
na rosah zelenih gorá
lepoto to si pila, —
krasna si hči planin!

Po tem uvodu se prične prava pesem, ki ima dva glavna dela; prvi opeva Sočo v miru, drugi nam riše razjarjene in razsrjene njene valove.

Ti meni si predraga znanka!
Ko z gôrskih prišumiš dobrav,
od doma se mi zdiš poslanka,
nesoča mnog mi ljub pozdrav, —
Bog sprimi te tu sred planjav!

Soča je Gregorčiču predraga znanka; on biva ob njenem bregu; in ko priteče njeno vodovje mimo njega, tedaj se mu zdi, da mu to valovje prinaša pozdrave iz njegovega rojstnega kraja. Vesel je je, zato kliče: Bog sprimi te tu sred planjav!

Nato razdeli Gregorčič svoje premišljevanje o Soči v dvoje glavnih misli: Soča ob izviru in Soča v nadaljnem teku. Izvira v gorovju, poteka po dolinah in planjavah. Gorovje in planjava sta nasprotja; istotako je tudi okolico in prebivalstvo v teh dveh farah Sočinega teka v nasprotju: Ob izviru Soča ljubko in glasno šumlja, čvrsto in krepko skaklja; tu je njena zibel, tu svež, gorski zrak, to so tla slovenska.

A ko prideres na ravnine,
zakaj te živa radost mine?
Kaj trudno lezeš in počasi,
zakaj so tožni tvoji glasi?

Na dvojno vprašanje nam pesnik lapidarno odgovarja zopet z vprašanjem, ki pa ima v sebi seveda že tudi odgovor.

Težko se ločiš od hribov,
zibelke tvojega valovja? —
Mar veš, da teče tik grobov,
grobov slovenskega domovja?

Tu so še nedavno stanovali sami Slovenci; Italijani so jih izneverili materinemu jeziku in jih potujčili. Ob Sočinih bregovih živé ljudje, ki govore tuj jezik; — jezik, ki ga Soča ne razume.

Obojno bol pač tu trpiš!
V tej boli tožna in počasna,
ogromna solza se mi zdiš,
a še kot solza — krasna!

Gregorčič Sočo personificira in pravi, da trpi dvojno bol: ločitev od zibelke, in tek ob potujčeni zemlji. V tej silni bolesti je še lepša, a še kot solzna krasna. S to sijajno prispodobo konča prvi del.

Sedaj preide pesnik naravnost v drugi, glavni del — in mediasres.

Pa, ob, siroti tebi žuga
vihar grozan, vihar strašan;
prihrumel z gorkega bo juga,
divjal čez plodno bo ravan,
ki tvoja jo napaja struga —
gorje, da daleč ni ta dan!
Nad tabo jasen bo oblok,
krog tebe pa svinčena toča,
in dež krvav, in solz potok,
in blisk in grom — oh bitva vroča!
Tod sekla bridka bodo jekla,
in ti mi boš krvavo tekla:
Kri naša te pojila bo,
sovražna te kalila bo!

Ta del je kratek, koncizen, buči kakor mogočne orgle, konča pleno z vsemi jezičniki. Nobena beseda odveč, vse na svojem mestu. Gradacija krapka, misli jasne in točne, zvršetek lapidaren. Kakor je vsak pravi pesnik prorok, tako je tudi Gregorčičev genij v preroškem duhu opisal jasen dan, potoke prelite krvi, žvižganje svinčenk, grmenje topov, žvenket mečev, potoke solza, ki jih prelivajo vdove in sirote. V duhu vidi krvavo Sočo, ki podi pordečele valove; valove, ki jih poji avstrijska slovanska kri, ki jih kali kri izdajalskega Italijana. — Opis je tako točen, kakor da je Gregorčič sam doživel grozoto bojev ob Soči.

In zdaj frapantni konec:

Takrat se spomni, bistra Soča,
kar gorko ti srcé naroča:
tujce, ki nikdar siti, hrepene po naši zemlji.
Kar bode shranjenih vodá
v oblakih tvojega nebá,
kar vôde v tvojih bo planinah,
kar bode v cvetnih je ravninah
tačas prodrvi vse na dan,
narasti, vskipi v tok strašan!
Ne stikaj v meje se bregov,
srdita čez branove stopi,
ter tujce, zemlje lačne, vtopi
na dno razpenjenih valov!

Grandijozen konec. Zdi se mi v svoji jeklenosti kot velikanska skala sredi nepregledne ravnine; kakor tisočleten hrast na visoki — nebotični gori.

Kot pravi pesnik se Gregorčič skrbno ogiblje vsake politike. Italijanov sploh ne imenuje, Slovence samo enkrat. In vendar ve vsakdo, da je »Soča« pereč izraz sovraštva do laških izdajic in plamteča himna domovinske ljubezni. Ali kakor pravi dr. Mahnič: »Lepo, rekel bi genijalno spoji Gregorčič sedanjost s preteklostjo, da konča o bodočnosti.«

Gregorčičevi »Soči« se sovredno družuje Silvin Sardenko s svojo nič manj lepo, a danes še bolj aktualno, globoko občuteno in še mehkeje spesnjeno »Sočo«, ki je priobčena v letniku 1915 »Dom in Sveta«. V tej prepesnitvi, če smem tako reči, se drži dr. Merhar točno Gregorčičevega prateksta v številu stihov in dispozicije; v detajlu in celoti pa se ozira na divji metež ob soški fronti.

običaje in šege naroda, deželi urejeno upravo, da garantira tako za osebno in lastninsko varstvo, da popravi tako zmešnjave in vojne škode, in pospešuje nadaljni uspešni razvoj dežele. Ta uprava naj albanski narod, ki je bil žalibog vsled dolgih zmešnjav oviran v kulturnem in gospodarskem razvoju, pripravlja in vzgojuje za to, da bo dejanski zamogel kmalu sam izvrševati pripadajoče mu pravice samouprave. Ko bodo predpogoji za deželno avtonomijo ustvarjeni, se bo Avstrija nemudoma lotila ustanovitve albanske samouprave in bo tudi vnaprej dejanski ščitila deželo. V zavesti, da je Najvišji vojni gospodar v Albaniji se nahajajočih avstro-ogrskih čet tudi zaščitnik vseh pravičnih narodnih želj Albancev, naj gleda albanski narod v zaupaniu v Avstro-Ogrsko in njeno brambno silo popolnoma mirno v bodočnost!«

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. januarja. Veliki glavni stan:

Armada maršala Alberta Würtemberškega.

Jugozahodno Dixmuiden smo premagali angleško stražo; izgubili smo tam 10 mož.

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Južno prekopa La Bassee se je izjalovilo več z ognjem pripravljenih sunkov angleških čet. Jugozahodno Chilly smo odbili Francoze, ki so prodirali proti našim jarkom. Lastni poizvedovalci so našli pri Barleux sovražno prvo črto prazno.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Ponesrečenemu nočnemu napadu Francozov na postojanke, ki smo jih priborili na višini 304, je sledil zgodaj zjutraj napad, ki se je tudi krvavo zrušil.

Pri Mauhelles na Woewre, na višini Combres in v ovinku Moze zahodno St. Mihiela so vdrli poizvedovalni oddelki v francoske jarke; približno 30 ujetnikov so pripeljali iz njih. Odlikovali so se, kakor prejšnje dni naskakovalne čete hanoverskega rezervnega pešpolka št. 73.

Berlin, 28. jan. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Po močnem streljanju se je posrečilo angleškim oddelkom, da so se vzgnezdili v malem delu naše najprednejše črte severno Somme.

Pri ostalih armadah je bilo mirno, le v nekaterih odsekih se je od časa do časa pomnožil ogenj in so bili tu in tam boji na predpoljih.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. januarja. Uradno:

Na zahodnem bregu Moze se je izjalovilo več francoskih napadov na višino 304.

Prvi generalni kvartirni mojster
pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

27. jan. ob 3. uri popoldne. Na levem bregu Moze so Nemci včeraj proti večeru po ljutem obstreljevanju napadli na štirih mestih fronte od gozda Avocourt do vzhodno od »Mrtvega moža«. Z zapiralnim in pehotnim ognjem in s strojnimi puškami odbiti, so se napadalci morali vrniti v svoje jarke. Samo nekaterim oddelkom se je posrečilo vdreti v izpostavljene dele odseka na višini 304. Pri tem napadu so imeli Nemci zelo velike izgube; pustili so pred črtami veliko mrtvih, posebno v gozdu Avocourt.

Ob 11. ponoči. Po novih poročilih je bil včerajšnji napad na levem bregu Moze izredno ljut; udeležilo se ga je več nemških polkov. Zjutraj smo z živahnim napadom naših čet pri višini 304 zopet zasedli večji del jarkov, v katere je sov[illegible] vdrl.

Francoski poraz na [illegible]

Berlin, 28. januarja. [illegible] a: V brzojavki 27. t. m. se p[illegible] okriti francoski poraz na višini [illegible] se, da so Francozi večji del izgul[illegible] tojank zopet vzeli. To ne odg[illegible] stvom. Osvojeni jarki so trdno [illegible] roki. Držali smo jih proti vse[illegible] padom. Dne 28. januarja je topo[illegible] v kali zadušil očividno namera[illegible] ski napad.

Italijanska vojaška [illegible] anciji.

Lugano, 27. januar[illegible] ur.) Italijansko vojaško odposla[illegible] o francoski fronti posetilo an[illegible] er je bilo glasom Agenzie Stefar[illegible] sprejeto in je imelo priliko, da [illegible] zadoščenje nad oboroženjem i[illegible] em angleške armade. V Rim je [illegible] včeraj skupina višjih francoskih [illegible]

Pregrupacija na zapadu in splošna pomladanska ofenziva.

Polkovnik Stegemann objavlja v »Berner Bundu« sledeča zanimiva razmotrivanja o premikanju čet na zapadu in bližajoči se veliki splošni pomladanski ofenzivi:

Pregrupacije, ki se vrše na zapadnem bojišču in zahtevajo izredno veliko pozornost posebno od nas, še niso končane. Ko smo dne 12. decembra prvikrat opozorili na to gibanje, smo spominjali na izrek odličnega francoskega teoretika, generala Focha, ki zavrača frontalno napadanje, ako ni v zvezi z manevrom, ki ogroža zveze, torej krilo sovražnika. General Foch izraža torej načela, ki jih je Moltke spopolnjujoč ideje Napoleona, tudi praktično izvajal. Kljub temu se angleško-francoska ofenziva v sedanjih okoliščinah ne bo zamogla odreči poizkusu prebitja fronte in gre le za vprašanje, kako naj bi bil ta poizkus spojen s kako operacijo na krilu.

General Foch, ki je razobesil svojo zastavo v Besanconu, se nahaja sedaj na krajnem desnem krilu angleško-francoske in najbližje italijanske fronte. Ker pa postaja ta čisto francoska fronta vedno bolj centralna postojanka, ki se razširja okrog chalonske kotline, zato Foch nikakor ne stoji ekscentrično. On pomakne svoje čete lahko zelo hitro proti severu in zamore kreniti potem bodisi na desno ali levo. — Čim širšo napadno fronto si izberejo Francozi pri predstoječi ofenzivi — ki jo le zavlačujejo, a je niso opustili — tem dalje časa bomo v nejasnem glede razvijanja stvari in bližanja odločilnega trenotka. Vendar pa se bo najbrže zamoglo hitro izpoznati, ako bi hoteli valovi udariti v Alzacijo. Razmeroma enostavne so razmere v Šampanji in ob Aisni in Oisi, kjer ste obe stranki zbrali bogate izkušnje. Sicer ofenzive na zapadu nimajo dosti šans za nobeno vojujočih se strank. Kdor mora napadati, ako hoče doseči svoj vojni cilj, ta je torej na slabšem.

Ako se odloči Nivelle za ofenzivo v Šampanji, potem jo bomo v Švici občutili zelo malo, seveda pod pogojem, ako ne pride do nobenih francoskih in nemških postranskih operacij pri Belfortu. Ako pa se prične francoska ofenziva med Belfortom in Toulom, potem bo vse odvisno od vprašanja, katero krilo bo pravo napadajoče krilo in kako hitro se bodo boji na desnem francoskem krilu pomikali proti severovzhodu, ob Reni navzdol.

Vsekakor bo treba računati z operacijami tako velike razsežnosti, kakor še nikdar do sedaj. Ne samo na vsakem posameznem bojišču, ampak povsod bomo videli spomladi ofenzivo entente z njenimi masami bojevnikov, da bi spravila končno v tir koncentrični generalni napad; v koliki meri se bodo udeležili te akcije Rusi, ki se od junija 1916 bojujejo brez prestanka, to je treba počakati. Na drugi strani pa se bo postavila v bran četverozveza, zastavivši vse svoje sile.

Francoski bankirji nakupujejo papirje sovražnih držav.

»Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Genfa: Pariški listi, predvsem »Matin« in »Petit Journal«, kličejo državnega pravdnika na pomoč, ker kupujejo francoske banke s posredovanjem nevtralnega inozemstva vedno več papirjev sovražnih držav za visoke cene.

Poulične demonstracije v Parizu.

Berlin, 27. januarja. »Nationalzeitung« poroča iz Genfa: V Parizu se radi pomanjkanja premoga nadaljujejo pocestne demonstracije. »Bonnet Rouge« poroča, da je 26. t. m. priredilo več sto mož in žena demonstracijo pred stanovanjem poslanca Charlesa Besnarda. Ženske so bile bolj razburjene kot moški. Demonstrantov je bilo vedno več; demonstracije so postajale nevarne. Demonstrante je končno pomiril Besnardov tajnik.

Nezadovoljnost v Parizu.

Genf, 27. jan. Glasovanja v zbornici po iz Pariza došlih poročilih ne kažejo prave slike o položaju Briandove vlade. Dejansko postaja vsak dan vladi sovražno gibanje močnejše; pričelo se je to gibanje po katastrofi v Rumuniji. Ljudje so razlučeni, ker ni dovolj preskrbljeno za prehrano. Boje se demonstracij, ki bi zmajale stališče kabineta. Ugledni častniki so izjavili ministrom, da, če nastanejo v Parizu resni nemiri, bi vojaki v sedanjih razmerah ne nastopili odločno proti ljudem. Značilno je, da je postala nevolja proti Rusiji, odkar je podlegla Rumunija, kakor pravijo, po krivdi Rusije, še večja kakor proti Angliji. Več ruskim osebnostim, ki bivajo že leta v Parizu, so zaupno namignili, naj potujejo v inozemstvo, da ne bodo nadlegovani.

Iz francoske zbornice.

Zaupnica Briandu.

Pariz, 28. jan. (K. u.) Po Briandu je govorilo v zbornici še več govornikov. Bedouce (stranka združenih socialistov) je predlagal, naj sklene, da mora vlada od jutri dalje zasledovati sledečo politiko: nobene taine diplomacije več in spoštovanje grške nevtralnosti. Briand je izjavil, da more sprejeti le Linuirjev predlog in da odklanja predlog Bedouce, ki mu ne izraža popolne zaupnice. Zbornica je nato s 313, proti 174 glasovom odklonila Bedoucejev predlog in izrazila tako Briandu zaupnico.

Bern, 28. januarja. (K. u.) Lyonski listi poročajo o javni seji: Socijalistični poslanec Bon je zahteval, naj se razprave tajne seje kar najhitreje objavijo, da spozna prebivalstvo neodločnost in slabost vlade. Dolgotrajno vpitje je bil odgovor na Bonovo zahtevo. Bon je vpil: »Briand ni ničesar naredil, niti edinosti med zavezniki ni uresničil.« (Nov nemir in klici posebno na strani socialistov, ki so izjavljali, da govori Bon le v svojem imenu.) Poslanec Bennoir je klical: »Briand ni odgovoril niti na najvažnejša vprašanja. Njegove politike nedelavnosti se ne sme odobravati.« Bon je hotel dalje govoriti, pa je moral med glasnim vpitjem zapustiti govorniški prostor.

Angleži razširili blokado na nizozemska in danska mesta.

Berlin, 27. jan. »Berliner Tageblatt« poroča iz Kodanja. Angleška nota napoveduje blokado nemškega Severnega morja z delom **Danske in Nizozemske.** V Kodanju so izvedeli o noti šele v petek popoldne. Danskemu poslaniku so jo naznanili v London v četrtek zvečer; zanimivo je pa, ker so jo že prej dostavili norveški vladi, ki jo je že v četrtek objavila.

»Dagebladed« piše o angleškem ukrepu: Morja, ki jih bo nadlegovala Anglija, tvorijo severni odsek Helgolandskega zaliva do višine Ringköbinga. Nizozemska bo bolj prizadeta kot Danska. Glede na Norveško je ukrep važen le glede na promet z Rotterdamom, ki pa zdaj ni velik. Angleški namen je v glavnem ta, da bi zavirali promet nemških podmorskih čolnov in bodo v ta namen polagali mine.

Na morju.

Poročilo nemške mornarice.

Berlin, 28. januarja. Uradno: **Neki naš podmorski čoln je potopil na vzhodnem Sredozemskem morju 9. januarja oboroženi popolnoma naloženi tovorni 5000 tonski parnik in 15. januarja oboroženi angleški 3838tonski parnik »Barfield«, ki je vozil premog in olje z Malte v Port Said. Kapitan parnika »Barfield« je ujet. Isti podmorski čoln je potopil s torpedom 25. januarja približno 250 morskih milj vzhodno Malte proti vzhodu vozeči se oboroženi transportni parnik, ki ga je spremljala neka francoska torpedovka. Čet polni parnik se je potopil v 10. minutah.**

Delo nemške križarke.

Bern, 27. januarja. (K. u.) Lyonski listi poročajo iz Rio de Janeiro: Na krov portugalskega parnika »Clara« je došlo 9 mož posadke francoske jadrnice »Asnuera« in 25 mož francoske trojadrnice »Nantes« v Bahijo. Obe jadrnici je potopila nemška križarka; moštvo je rešila posadka neke nemške ladje.

Napadi na mornariškega ministra Corsi.

Curih, 28. jan. »Secolo« označuje uradno poročilo o zaplembi avstrijskega podmorskega čolna »U 11« kot reklamo, katero bi naj mornariški minister admiral Corsi rajši prepustil kinogledališčem. »Idea Nazionale« pravi, da se trdi, da obstoji vse delovanje mornariškega ministra v glavnem v prikrivanju ladijskih katastrof.

Odmevi Wilsonove poslanice.

Wilson za sklicanje mirovnega posveta v Haagu.

Hamburg, 27. jan. »Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Genfa: »Evening World« javlja: **Wilson dela na to, da se skliče mirovni posvet v Haagu.**

Španski kralj posredovalec miru.

Bern, 27. jan. (K. u.) Preko Pariza javljajo italijanski listi iz Madrida: Ministrski sednik grof Romanones je izjavil predvčerajšnjim na banketu županov, da namerava Španska ostati strogo nevtralna in upa, da bo kralj Alfonz posredoval za mir, seveda šele v primernem trenutku.

Novo uradno pojasnilo o Wilsonovi izjavi.

Pariz, 26. jan. (K. u.) »Petit Parisien« poroča iz Washingtona: Dejstvo, da je inozemstvo sprejelo hladno Wilsonovo izjavo, česar v Ameriki niso pričakovali, kaže, da jo niso razumeli. Pričakuje se za to, da bodo uradno podali novo, natančnejšo izjavo.

Wilsonova »Liga držav«.

Genf, 26. januarja. Washingtonski listi poročajo, da predsednik Wilson pripravlja načrt za ustanovitev »Lige držav za utrditev miru«.

Wilson o svojem nastopu.

Pariz, 29. januarja. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz Washingtona: Wilson je zdaj prepričan, da nemška vlada in nemški narod odkrito želita miru. Predsednik misli, da dela za sedanje in za bodoče koristi Združenih držav in skupnega človeštva, ker zahteva mir. Prepričan je, da stoji ameriška javnost strnjena za njim. Ta okolnost in njegova želja, da pripelje do miru, odločujoče podpirajo njegovo politiko.

Kaj pričakuje Anglija od Wilsona.

Kodanj, 27. jan. Z angleške strani se vpliva na Wilsona, naj dela na to, da naznanita osrednji velesili svoje mirovne pogoje. Angleška diplomacija ne nastopa sama, marveč se poslužuje posredovalcev. Ni še znano, kako sodi Wilson o tej angleški želji.

Odgovor sporazuma Wilsonu.

Hamburg, 27. jan. »Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Genfa: Journal des Debats napoveduje oficiozno skupno izjavo vlad sporazuma na Wilsonovo mirovno izjavo. Pogajanja med kabineti sporazuma so že uvedena.

Avstrija ne odgovori Wilsonu.

Dunaj, 26. januarja. Tiszove izjave, da je monarhija pripravljena še nadalje izmenjavati misli z Wilsonom, se ne sme tako razumeti, da bi monarhija odgovorila s posebno noto. Wilsonova poslanica je naslovljena na ameriški senat, sicer pa je tudi presplošna in ni pripravna za konkretna pogajanja.

Lansing ne bo odstopil.

Hamburg, 27. januarja. »Hamburger Fremdenblatt« javlja iz Genfa: »New-York Herald« poroča iz Washingtona: Državni tajnik Lansing ne bo odstopil. Poročila o njegovi bolezni so pretirana. V državnem oddelku se ne bo nič izpremenilo.

Poincaré o Wilsonovi noti.

»Agence Havas« javlja: Ameriški listi objavljajo zdaj interview predsednika francoske ljudovlade Poincaréja z ameriškim dopisnikom Edvardom Marschallom, ki piše o svojih vtisih med razgovorom s Poincaréjem: Naj se ne dvomi, da zavezniki z Američani zelo simpatujejo. Naj se tudi ne dvomi da je Poincaré o tem prepričan, da so sovražniki sporazuma tudi sovražniki Amerike in da so jih kot take že tudi Združene države izpoznale.

Hvaležen je Poincaré za usluge, ki so si jih pridobili ameriški državljani za republiko. Omenja v prvi vrsti na mnogobrojne ameriške prostovoljce in legije ptujcev, na letalce in na druge Američane, ki sicer delujejo v armadi. Zdravniki, strežnice in osobje ameriških ambulanc so že dolgo časa v službi Francije.

Poincaré je odločno dementiral govorice o nesporazumljenjih med Francijo in Anglijo, katere govorice se v Ameriki zelo širijo. Medsebojne razmere so tako dobre, kakor si jih je le mogoče predstavljati; naslanjajo se na zaupanje in na občudovanje.

O razmerah med Ameriko in Francijo je rekel Poincaré, da izhajajo iz skupnih neizbrisljivih spominov. Obe državi vodijo enaka politična izročila in enake težnje do svobodoljubnih naprav. Vojska, ki jo je izvala Nemčija nad Evropo, je povzročila, da so postale razmere še prisrčnejše. Združene države so sicer ostale nevtralne, a njih osebne simpatije ima Francija. »Ne mine dan«, je izjavil Poincaré, »da bi ne dobil obsežne korespondence iz Amerike z velikodušnimi darovi našim vdovam in sirotam in našim beguncem, ki so brez doma. Ta pisma in ti darovi prihajajo iz vseh socialnih plasti. Veliko pisem izraža toplo željo, naj bi zmagala Francija; izpodbujajo in izjavljajo, da so moralno solidarni z nami.«

O Wilsonovi noti je rekel Poincaré: »Ker poznamo čuvstva Amerike, popolnoma zaupamo Wilsonovi ideji. Prepričani smo, da Wilsonov predlog vojskujočim se velesilam lahko popolnoma prilagodi tradicionelnemu prijateljstvu obeh narodov. Ker se pa vojskujemo za človeške pravice, ne smemo prej položiti orožja, dokler se ne doseže res pravični mir, ki bo zopet ponovil kršene temelje človeštvu in obvaroval svet pred novo katastrofo. Žal, da je res, da Nemčija, ki se dela, kot da bi bila zmagala, za tak mir še ni zrela. Nadaljevati moramo zato vojsko, dokler ne dosežemo neobhodno potrebnih jamstev.

Skupni odgovor sporazuma na Wilsonov predlog je bil jasen in določen. Ničesar nimamo prikrivati. Presenetljivo smo bili napadeni in se branimo. Večno se pa nočemo braniti, zahtevamo marveč, da se povrne povzročena nam škoda; jamstev hočemo za bodočnost. Z naše strani se ne bomo Wilsonovemu predlogu upirali. Pripravljeni smo na mir, a ta mir ne sme skrivati kali novim zapletljajem.«

Na vprašanje, če obnovitev Belgije in odstop Alzacije-Lorene spadata k francoskim mirovnim pogojem, je odgovoril Poincaré: »Francija je prenašala 44 let bolestno a možato izgubo Alzacije-Lorene. Na povračilno vojsko nismo mislili. Vedeli smo, kako draga bi bila taka vojska človeštvu; prenesli smo za to Tanger, Agadir in druga izzivanja. Danes pa, ko moramo voditi vojsko, ki se nam je brez povoda usilila, smo dolžni, da zahtevamo povračilo iztrganih nam dežela. Wilson in narod

Združenih držav bosta v teh točkah umevala visoko moralno stališče v odgovoru zaveznikov in jih upoštevala.

Združeni francoski socialisti odobravajo Wilsonov nastop.

Pariz, 27. januarja. »Agence Havas«: Zbornična skupina združenih socialistov, 89 poslancev šteje, je sklenila, da izjavo predsednika Wilsona veselo beleži. Nazor o miru, ki naj se naslanja na svobodno voljo narodov in ne na silo orožja, je dedščina francoske revolucije in mora postati magna charta civiliziranega sveta. V svojem sklepu protestirajo proti imperijalističnim stremljenjem in zahtevajo, naj francoska vlada jasno izjavi, da soglaša z Wilsonom. Zastopnike vseh vojskujočih se držav pozivajo, naj, da se zagotovi bodočnost mirne civilizacije, pritiskajo na svoje voditelje, da se plemeniti poizkus, ki ga Wilson predlaga človeštvu, tudi pošteno izvede.

Indijci pozdravljajo Wilsonov nastop.

Kodanj, 27. januarja. (K. u.) Eksekutiva indijske narodne stranke je brzojavila Wilsonu v imenu 315 milijonov zatiranih prebivalcev Indije, da hvaležno pozdravlja v Wilsonovi izjavi izražena načela popolne svobode vseh narodov in da protestira proti brezobzirnemu plenjenju in izkoriščanju Indije potom Anglije, da je potrebna osvoboditev izpod angleškega jarma in izraža upanje, da bo zdaj predsednik Wilson dvignil svoj mogočni glas za trpeče milijone Indijcev. Odbor končno izjavlja, da brez svobodne in neodvisne Indije trajen svetovni mir ni mogoč.

Monroe-ova doktrina razširjena na cel svet.

Washington, 28. januarja. (Kor. ur.) Razgovor o Wilsonovi mirovni poslanici glede na sklepanje miru v senatu se bo najbrže nadaljeval v ponedeljek, 29. t. m. Nastopil bo senator Borath, ki bo predlagal, naj se Amerika ne zapletava v zveze. Demokratični senatorji so izjavili, da Monroe-ovo načelo ne nasprotuje Wilsonovi poslanici, marveč se še celo razširi na cel svet.

Pravi namen note sporazuma.

Stockholm, 27. jan. (K. u.) »Aftenbladed« se peča z diplomatičnim uspehom odgovora sporazuma na mirovno ponudbo osrednjih velesil. List pravi: Tri smotre je nameravala zveza desetih držav: trdnejši stiki desetih držav sporazuma, razdvojiti sovražni tabor in vplivati na nevtralce sporazumu v korist. Vse tri smotre so pa popolnoma zgrešili; prej so dosegli nasprotno, kar so nameravali. Notranje krize v posameznih državah sporazuma so le močno napredovale, zato se mora glede na noto soditi, da je tvorila zadnji poizkus, z bičem združiti zvezne narode. Na sovražnike je vplivala nota tako, da se lahko reče: zvarili so blok osrednjih velesil, ojačili njih zaupanje in pomnožili Nemčiji in njenim zaveznikom možnost z združenimi silami nadaljevati boj. Nevtralce je sestava note vznevoljila. Končni uspeh teh razmotrivanj je, da nastop sporazuma ni le enak ničli, marveč da izkazuje celo znatne številke pod ničlo.

Ali je govoril Giolitti z italijanskim kraljem?

Lugano, 27. jan. Giolittianci odločno dementirajo poročilo o razgovoru kralja z Giolittijem.

Avstrijski Italijani in ententa.

Dunaj, 26. jan. (K. u.) Goriški deželni glavar dr. Faidutti je zunanjemu ministru grofu Czerninu poslal pismo, v katerem v imenu avstrijskih Italijanov z ozirom na mirovni program entente ugotavlja, da so avstrijski Italijani zvesti habsburški dinastiji — zaradi prometnih ovir ni mogel stopiti v zvezo z južnotirolskimi poslanci; ker pa je tamošnje prebivalstvo do 90% v katoliški italijanski stranki, mirno lahko trdi, da tudi nje preveva isto čustvo. Sovražnik pa sploh ne more pokazati na kako organizirano legitimno izjavo in tudi ne morejo računati nanjo niti sedaj niti v bodočnosti.

Avstrijski Rumuni in ententa.

Rumunski državnozborski klub je z ozirom na ententino noto Wilsonu odločno ugovarjal, češ da so avstrijski Rumuni pod tujim gospodstvom. Hočejo ostati zvesti državi in cesarju, kar so potrdili s svojo krvjo.

Posvet nevtralcev.

Stockholm, 28. januarja. (Kor. urad.) »Svenska Dagblad« poizve iz stockholmskega zunanjega urada, da je poročilo o nameravanem posvetu nevtralcev v glavnem mestu Švedske resnično. Posvet je izprosila danska vlada. Čas še ni določen. List opozarja na zadnji sestanek ministrov severnih držav v Kristijaniji, na katerem se je govorilo o potrebi, naj kolikor mogoče veliko nevtralnih držav zastopa svoje koristi.

Zveze grških rezervistov razpuščene.

Lugano, 28. januarja. »Agenzia Stefani« poroča: Atenska vlada je izdala odredbo, ki daje pravico za razpust rezervistovskih zvez in drugih društev. — »Corriere della sera« piše, da je vojaška misija štirisporazuma, obstoječa iz 20 francoskih, angleških in italijanskih častnikov že pričela delovati in izvaja kontrolo v Atenah, Janini, Larisi, Lamii, Chalkisu, Korintu, Patrasu in Volu.

Grška upa na odpravo blokade.

Berlin, 27. jan. »Lokalanzeiger« poroča iz Lugana: »Corriere della Sera« poroča dne 24. t. m. iz Aten: Posledice 50 dni trajajoče blokade se zelo čutijo. Najnavadnejša živila so že skoraj popolnoma pošla. Atenci uživajo večinoma ječmenov kruh; ječmen je vlada rekvirirala v Tesaliji, ker primanjkuje premoga in zaradi vojaških transportov na Peloponez niso mogli preskrbeti dovolj živeža. Pomanjkanje je prebivalstvo do zdaj potrpežljivo prenašalo. Časopisi zahtevajo, naj se odpravi blokada, ker se je grška vlada glede na ultimat z dne 10. t. m. obvezala, da bo poslala čete in vojni materijal na Peloponez in da bo odpustila rezerviste, kar je že popolnoma izvedla. Na zahtevo sporazuma je vlada vpokojila tudi generala Walarisa, armadnega poveljnika v Atenah, in upa, da se bo zdaj odpravila blokada.

Velika premeščenja armad sporazuma.

Berlin, 27. januarja. »Tageblatt« poroča iz Baslja: Kakor poroča »Züricher Tagesanzeiger«, napoveduje »Rusko Slovo« obsežna premeščanja armad sporazuma na zahodu in jugu. Anglija bo poslala še čete na francosko bojišče, Francija bo nekaj svojih čet poslala na italijansko bojišče, Italija bo poslala nekaj novih armadnih zborov na Balkan, za kar je italijansko vojno vodstvo že ukrenilo, kar je potrebno.

Bitka pri reki Tigris.

Carigrad, 27. jan. (K. u.) Uradno: Sovražnik je pričel dne 27. t. m. živahno obstreljevati s topovi našo postojanko pri Fellahie, a napadel ni. Južno Tigrisa je napadel sovražnik dne 25. t. m. po močni pripravi s topovi z znatnimi silami našo postojanko. Za ceno težkih izgub se je sovražniku posrečilo, da je ta dan pridobil nekaj prostora. Pred kratkim odsekom naše bojne črte leži 2000 angleških mrličev. Dne 28. t. m. je sovražnik zopet napadel, a smo ga popolnoma odbili.

Notranja politika.

Posvetovanja čeških strank.

Dunaj, 27. januarja. Dne 31. t. m. ima v prostorih »Poljskega kola« sejo predsedstvo Češkega Svaza, 7. februarja parlamentarna komisija, 8. februarja pa plenum češke agrarne stranke.

Reforma volivne pravice v Avstriji.

V soboto smo poročali po čeških listih, da se misli na reformo volivne pravice za državo, dežele in občine. Zadnja poročila nemških listov v Nemčiji poročajo, da se ne misli izpremeniti volivne pravice za državni zbor, pač pa za dežele in občine. Pri deželnozborskih volitvah bodo kurije veleposestnikov, trgovcev in obrtnikov, mest in kmetov volile po proporci. Poleg mestne in kmečke kurije bi vpeljali še peto kurijo, v kateri bi volili moški, ki doslej niso volili v deželni zbor. Proporčni zistem imamo že nekaj let v Dunajskem Novem mestu in Ljubljani.

Radikalne zahteve nemških radikalcev.

V Jägerndorfu na Šleskem se je te dni vršil shod zaupnikov nemške radikalne stranke. Govorila sta poslanca dr. Perko in Andratschke, nakar je bila sprejeta resolucija, v kateri zaupniki izrekajo nemško radikalnim poslancem z ozirom na njihovo delovanje popolno zaupanje. Šleski radikalni Nemci trdno upajo na skorajšno uresničenje zahtev nemškega velikonočnega programa, kakor tudi na to, da se bodo politična in gospodarska zla, ki so se pokazala tekom vojne, brezobzirno pobijala in zatrla.

Južna Avstrija

bi po mnenju reformatorjev, ki sedaj v Avstriji lezejo kakor gobe po dežju na dan, naj obsegala Štajersko, Koroško, Kranjsko, Goriško, Trst in Istro. Te dežele skupaj bi naj tvorile eno upravno skupino. Po domače povedano, bi naj te dežele skupaj imele samo eno namestništvo. Kaj pa pomeni Južna Avstrija v narodnostnem pomenu? Računimo! Štajerska ima (po zadnjem ljudskem štetju) 409.684 Slovencev in 1,034.473 Nemcev; Koroška 82.212 Slovencev in 313.988 Nemcev; Kranjska 490.978 Slovencev ter 35.008 Nemcev; Primorsko 266.614 Slovencev, 227.183 Hrvatov ter 334.152 Italijanov, ostalo druge narodnosti. Južna Avstrija bi torej imela okroglo 3,300.000 prebivalcev; med njimi okroglo 1,400.000 Nemcev, okroglo 1,450.000 Slovencev in Hrvatov ter okroglo 340.000 Italijanov. Jeziček na vagi bi torej tvorili Italijani. Ako se to razmerje pogleda, nam je šele prav razumljivo, zakaj koroški Nemci v imenu nemštva odločno zahtevajo, da pridejo k Južni Avstriji. (»Straža«)

Ogrski Slovaki.

Ogrski ministr. predsednik grof Tisza je v svojem odgovoru Wilsonu izjavil, da Madžari zelo spoštujejo narodno načelo. Vladno glasilo »Pester Lloyd« je ob tej priliki napisalo članek, ki hoče prepričati, da imajo nemadžarske narodnosti na Ogrskem naravnost raj. Čudno pa je, da celo madžarski opozicijonalni listi »Alkotmany«, »Nepszava« in drugi odločno zahtevajo od vlade, da naj spremeni svojo politiko proti Poljakom. Glasilo čeških agrarcev »Venkov« piše: Zadnja statistika je na Ogrskem naštela 2 milijona 19.641 Slovakov. Od 59 poslancev v slovaškem jezikovnem ozemlju so 3 Slovaki. Srednjih šol v tem ozemlju je 33; učni jezik je madžarski. V ljudske šole na slovaškem ozemlju hodi 246.107 slovaških otrok in med njimi jih hodi samo 18.312 v slovaške šole, v katerih pa je tudi madžarščine na teden do 18 ur. Razun tega 978 šol za 80.363 slovaških otrok, v katerih se učijo zgolj madžarsko in 899 šol s 80.929 otroci, katerim smejo v najnižjih razredih deloma razlagati v slovaškem jeziku. Tako se tedaj slovaško vzgaja samo 8% slovaških otrok, ki se pa tudi uče madžarsko do 18 ur na teden. Pri sodiščih in vseh državnih gosposkah dobi Slovak tolmača, če uradnik ne zna njegovega jezika. Uradni jezik je madžarski.

Kriza na Ogrskem.

Dunajski »Abend« poroča, da odstopi hrvatski minister Hideghety in da pride na njegovo mesto grof Teodor Pejačevič.

Hrvatski listi poročajo, da ne gre za krizo, ampak za mesto civilnega guvernerja v Srbiji. Prejšnji guverner Talloczy je našel smrt pri znani železniški nesreči na Ogrskem. Resen kandidat za njegovo mesto je ravno hrvatski minister Hidegethy.

* * *

+ **Grof Goluchowski pri cesarju.** Cesar Karel je zaslišal 21. t. m. v posebni avdijenci grofa Agenorja Goluchowskega. Cesar je ob tej priliki ponovno izrazil svoje najtoplejše simpatije poljskemu narodu in je pooblastil grofa, naj o tem obvesti »Poljsko kolo«.

Odlomki iz dnevnika.

Božič 1916.

Cel teden pred prazniki in že mnogo dni prej je neprestano deževalo. Temnosivi oblaki so ležali nizko nad sivo, skalnato albansko zemljo; vse je bilo sivo, nebo in zemlja. Samo tupatam je dež izpral blato iz skal, da so mnoge kazale rdečo barvo. Te rdeče skale so bile na sivi okolici podobne velikim, krvavim kapljam...

Ob osmih zjutraj se je pričel dan, ob treh popoldne ap je nastala noč.

Tako smo pričakovali praznike. V teh kratkih, sivih dneh in dolgih, temnih nočeh nam je bila edina tolažba in edino razvedrilo pošta, ki je prihajala redno vsak dan in nam prinašala časopise, pisma, pozdrave iz domovine in v zadnjih dneh tudi že zavitke z božičnimi darili.

Potem pa so začele vode naraščati. Drina je na široko prestopila bregove in lizala s svojo umazano, rjavo vodo vznožja sivih gričev. Kot da ji rastejo iz struge dolge, rjave kače, tako se je zajedala v doline med bregove, po cestah in vaseh krog in krog. Neko jutro smo opazili, da so se vse te kače strnile v eno samo ogromno telo: — vse, kamorkoli je zrlo oko, tja od vznožja gora, ki obdajejo Skader, pa tja do morja, kjer čepi Ivan Medvanski — vse samo voda, morje...

Tisto jutro je izostala pošta; popoldne že sta bila pretrgana brzojav in telefon, proti večeru pa je že prala voda ozke ulice bazarja v Lješu.

Od mesta, ki leži pod goro na levi strani Drine, sta vodila dva dolga mostu na drugo stran, kjer prihaja nova, lepa, široka cesta iz Skadra in ob nji poljska železnica. Eden teh mostov je bil čisto nov.

Elektrika ni tisti večer več gorela, zato pa so povsod, kjer so taborili vojaki, goreli ognji in baklje. Mnogo teh bakelj je gorelo ob obeh mostovih, tako da je bil pogled tja doli strašen: — pod temnim nebom od vetra premetavan ogenj plamenic, kot da sika bučeča in drveča Drina ognjene jezike. Ognji vojakov, ki so taborili na prostem, so se od večera proti polnoči od vznožja hriba, ob katerem leži mesto, pomikali vedno višje proti vrhu, kjer čepi razvalina trdnjave kot stara pošast.

Proti polnoči je dež prenehal, samo veter je rjul in stokal kot da drvi nad nami stotisoč v pogubljenje prokletih duš. Vode so naraščale bolj in bolj. Naenkrat je nastal strašen hrušč; mislili smo, da se lomi in pada celo mesto v reko Drino. — Drina je odnesla prvi, stari most kot bi ga odrezal. Čez par minut se je zaletelo tramovje stareda mostu z velikansko silo v nedaleč ležeči novi most. Tramovje novega mostu je bilo prelomljeno, izruvano iz temeljev in velikanska masa je odplavala naprej. Takrat so pogasnile vse plamenice; črna tema je objela vse... Voda pa je hrumela kot zver, ki je dokončala naporno delo.

Drugi dan smo pozdravili sivo jutro, ki pa je prenehalo plakati. Tupatam je bilo že slutiti pod sivino modrino. Proti poldnem je za nekaj časa posijalo solnce. Tudi ono je hotelo videti, kaj je napravila temna noč. Kaj je videlo solnce? Videlo je samo vodo na dolgo in široko. Videlo je iz vode štrleče vrhove sivih gričev in videlo je majhno mesto, odrezano na vse strani od sveta. Hitro se je skrilo solnce, sivo nebo pa je legalo nižje in nižje nad vodo, kot da se hoče odpočiti. Pa plakalo ni več.

Plakala pa so nam srca, ker Božič je bil že tu in nas našel take, kot one, ki jih je bil vzel nekdaj Noe v svojo barko. Nekaj dni prej smo bili čitali in se nam je pripovedovalo, da je že izletel golob, ki bo prinesel oljko miru svetu.

Drugi in naslednji dan je zopet deževalo; vode so še vedno naraščale in tako objemale mestece, da so stale hiše kot plašne ženice do pasu v vodi. Šele tretji božični dan se je zjasnilo in vode so začele vpadati. Zopet so se jele kazati dolge, rjave kače, ki so pa zdaj lezle izpod gora v Drino. Ta je postajal ožji in ožji, dokler se ni šele čez mnogo dni zleknil v svojo strugo in začel teči mirno, potuhnjeno, kot zver, ki počiva potem, ko se je napila krvi. Povsod, kjer je ležala prej voda, je ostala gnusoba in umazanost.

Mi pa smo vedeli: čez mesec dni bo sijalo tu solnce že z močjo, kakor sije pri nas v pozni pomladi; takrat bodo začele vstajati iz te močvirnate gnusobe tiste drobne živalice, ki polagajo v človekovo kri s svojimi ubodljaji strup. Takrat bo zopet polna, zdaj prazna bolnišnica ob pobočju gore. Ob okrožju Drina bo gospodovala zopet od pomladi do pozne jeseni — malarija. Iz močvirnate zemlje, ki leži tu krog in krog, bodo vstajali zopet strupeni plini, ker na tej močvirnati zemlji gnijo trupla, pokončanih v prejšnjih balkanskih vojskah. Pripovedujejo, da so zašli mnogi tja notri in končali sami življenje, ker niso mogli ne naprej, ne nazaj...

Na to smo mislili, ko smo gledali, kako so padale vode. Naša srca so bila polna trpkosti.

Pa je prišel dolgo zaželjeni dan, da je prišla zopet pošta, ki nam je prinesla mnogo božičnih pozdravov. Takrat smo pozabili na vse in začeli na novo živeti — v novem letu 1917. In čakali smo in čakamo, da se vrne golob z oljkino vejico.

P.

Gospodarske beležke.

Prehrana mest. Dunaj, 28. jan. (K. u.) V četrtek se je na sklep vodstva zveze mest predstavilo odposlanstvo, v katerem so bili župan dr. Weisskirchner, poslanec župan dr. Dinghofer, Denk in Pacher, višji kurator Steiner in župan Tamusino, ministru prehrane generalnemu majorju Höferju. V sedemčetrturnem razgovoru so razpravljali o posameznih zahtevah mestne zveze glede na prehrano. Člani poslaništva so dobili vtis, da se nahaja vodstvo urada za prehrano v dobrih rokah. Ker bodo glede na položaj bodoči tedni najtrši, bodo morala mesta, ki so s popolno požrtvovalnostjo prevzela dolžnosti, s podporo in s preizkušeno disciplino prebivalstva delovati, da bo mogoče prebiti bodoči čas. Na posvetu z ministrom prehrane se je izvedelo, da se nabavljajo obstoječe zaloge in da nadaljna preskrba prebivalstva zavisi le od vremena in od transportnih možnosti.

Prehrana. Dunajski listi poročajo, da nam bo Ogrska dala nekaj več žita in tudi več prešičev na teden.

Pomanjkanje kruha na Dunaju je samo trenutno. Glede posprave žita so v nekaterih kronovinah izdali strožje odredbe, ki se n. pr. na Nižjem Avstrijskem izvršujejo s pomočjo vojaštva. Strožje bodo nadzirali peke.

»**Vojne zapovedi**« za gospodinjstva, kmete, trgovce in mlinarje je izdalo moravsko namestništvo. Kdor jih ne nabije v svojih prostorih, bo kaznovan.

+ **Prigoni (sejmi) za plemensko živino.** »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani« priredi prigone za mlado živino, in sicer: dne 5. svečana t. l. v Novem mestu; dne 7. svečana t. l. v Št. Jerneju na Dolenjskem; dne 14. svečana t. l. v Črnomlju; dne 15. svečana v Črnomlju pri Novem mestu; dne 17. svečana t. l. v Št. Vidu pri Zatičini; dne 21. svečana t. l. v Ribnici. Ti prigoni se pričnо vselej točno ob 9. uri dopoldne. Prignalo se bo iz cele okolice teh krajev mnogo lepe, plemenske mlade živine, zlasti volov, ki se deloma lahko uporabljajo že sedaj za vožnje, deloma pa bodo ravno perihodnjo pomlad dorasli za delo. Na

razpolago bodo tudi lepe plemenske telice. Živina v teh krajih je sive pasme in je posebno dobra za vprego, zato se opozarjajo kmetovalci cele dežele na to nakupno priliko. Pravico nakupa ima vsak kranjski kmetovalec, kateri prinese potrdilo od svojega županstva, da rabi živino za pleme oziroma vožnjo. Opozarjajo se kmetovalci tudi na to, da se utegne živina tekom prihodnje spomladi podražiti in da vsak najboljše naloži svoj kapital, ako nakupi mlado plemensko živino, seveda to v toliko, kolikor ima potrebne krme. Prigoni se bodo vršili pod nadzorstvom posebne komisije »Kranjskega deželnega mesta« in se živina ne bo smela prodajati preko določenih cen. K prigonom se sme prignati le živina v starosti do 2 let. Starejše živine se ne bo pustilo na sejmišče in tudi ne bo prodajalo. Mešetarji in prekupci bodo na teh prigonih izključeni.

Piva ne bo. Te dni je ustavila oddajo piva ena največjih pivovaren na Češkem: knežja pivovarna v Wittingau.

Potrdila o vojaških dajatvah. Osebe, ki se temeljem postave o vojnih dajatvah pritegnejo osebnemu delu v vojne svrhe, dobe po dovršenem delu potrdilo o svoji službeni dajatvi. Osebam, ki pripadajo osobju obratov in industrialnih naprav, ki spadajo po § 18. zakona o vojnih dajatvah, se izdajo taka potrdila, kadar izstopijo iz navedenih obratov ali ti obrati nehajo biti v vojni službi, le na njihovo lastno željo. Ta potrdila se morejo na željo izdati tudi glede takih službenih dajatev, ki so bile že pred izidom te naredbe izvršene. Potrdila, ki so koleka in pristojbine prosta, izdajajo vojaška mesta, ki so dotičnika uporabila, ozir. obrati; potrdilo mora podpisati tudi vojaški voditelj.

— Odda'a kljuk za vrata, rozet za kljuke itd. iz bakra, medi, rdeče litine ali bronse od producentov in trgovcev. Po ministrskem ukazu z dne 30. decembra 1916, drž. zak. št. 435, so dolžni izdelovalci in trgovci oddati celo svojo zalogo kljuk, rozet za kljuke, rozet za ključavnice in ročajev za duri, če so iz bakra, medi, rdeče litine ali brona, ako teh predmetov niso že do 20. januarja 1917 prodali Centrali za kovine iz proste roke, do najpozneje 31. januarja 1917 pristojni komisiji za prevzemanje kovin in zlitin. C. kr. prevzemna komisija za Štajersko, Kranjsko, Koroško, Primorsko in Dalmacijo se nahaja v Gradcu pivovarna Reininghaus, Steinfeld. Izkaze, katere je hkratu z oddajo vposlati, je dobiti pri c. kr. komisiji za prevzemanje kovin in zlitin v Gradcu (K. k. Übernahmskommission für Metalle und Legierungen).

— Promet z ovčjimi, jančjimi in kozjimi ter svinjskimi kožami. O tem so te dni izšle vladne naredbe, ki določajo: Ovčje, jančje, kozje in svinjske kože se morajo od 3. februarja 1917 vsak teden sproti oddajati vojaškemu zavodu za kože na Dunaju (Handelskai 300, Donaukaibahnhof). Zaloge, ki znašajo manj nego 400 kosov posameznih vrst, se morejo oddati tudi v to opravičenemu kupčevalcu s kožami. — Odpadki strojenih ovčjih, jančjih in kozjih kož, ki se dobe pri kožuhovinarskem delu, kakor tudi volna, ki odpade pri tem delu, se morajo oddati vsak teden sprejemni komisiji za ovčjo volno v vojnem odseku volnene industrije na Dunaju. — Svinjske kože se smejo dobaviti strojarjem samo po posredovanju centrale za kože in usnje in le tem potom jih smejo izdelovalci usnja nabavljati. Izjema velja za kože iz zasilnega zakola in za kožni delež, ki se pusti lastnikom prešičev, ki koljejo za lastno gospodinjstvo ali gospodarski obrat. Ti lastniki prešičev smejo pridržati za uporabo v lastnem gospodinjstvu ali gospodarskem obratu ali dati za plačilo strojiti strojarjem petino tako pridobljenih kož, najmanj pa pet kož na leto. Vse druge oddaji podvržene kože morajo posestniki zalog, ki so doslej dobavili blago izdelovalcem usnja, oddati kaki vnovčevalni družbi za kože oziroma kakemu opravičenemu kupčevalcu ali jih pa vsak teden ponuditi v nakup centrali za kože in usnje. Ta ponudbena dolžnost velja tudi za vse druge posestnike kož, v kolikor jih ne oddajo onemu, kateremu so dobavili kože nazadnje pred 1. januarjem 1917. Naredbe vsebujejo tudi najvišje cene za navedene kože. — Prešiče je treba odirati tudi v bodoče povsodi tam, kjer je bilo to v mirnem času v navadi. Izjema velja za slučaje, kjer se kože prevažajo po železnicah ali s parniki. Razloga dejstvu, da se sedaj odiranje prešičev vedno bolj opušča, je iskati v sedanjih visokih cenah za slanino, vsled česar se izplača prodajati slanino s kožo. Ker so se pa najvišje cene za svinjske kože v zadnjem času znatno zvišale, treba zahtevati, da se pridobivajo za vojno opremo tako važne kože. Politične oblasti imajo nalog, da strogo gledajo na to, da se bodo prešiči odirali.

Na ročaite „Slovenca."

Dnevne novice.

† **Slovenska pesem med Nemci.** Iz »Rimskih verzov« dr. Opeke je dr. Rudolf pl. Andrejka priobčil v »Reichsposti« lep prevod pesmi »Zimski večeri doma«. V praški »Union« pa je priobčil v lepem prevodu Gregorčičeve »Naša zvezda«, »Njega ni«, »Pogled v nedolžno oko«, »Dekletova molitev«, »Vinski duhovi« in »Soči«. Zaslužnemu prevajalcu naše pesmi smo zelo hvaležni.

Odlikovanje. Strokovni učitelj na kranjski kmetijsi šoli na Grmu g. Fr. Malesek, c. kr. poročnik v rezervi, ki služi že od začetka vojne in se je bojeval v Galiciji, na Poljem in na Soči, ter je bil že dvakrat ranjen, je bil odlikovan s Signum laudis.

— V Dol pri Ljubljani je začasnim duhovnim pomočnikom imenovan č. p. Benvenut Winkler iz Brezij.

— Smrtna kosa. Umrl je 22. januarja v Meranu stotnik nekega primorskega pešpolka Josip Šeme, odlikovan s srebrnim in bronastim »Signum laudis« in vojaškim zaslužnim križcem III. vrste z vojno dekoracijo, doma iz Gatina pri Grosupljem. Globoko prizadeti družini naše iskreno sožalje, slovenskemu junaku večni mir in pokoj! — Umrl je v Olševku pri sv. Heleni naš zvesti naročnik Jernej Kovič, oče župnega upravitelja č. g. Jerneja Kovič. — Umrl je v Ljutomeru 83 letni tržan Ivan Dijak, oče okr. sodnika v Krškem. — Umrl je v Pragi kapelnik vojaške godbe Jurij Kalensky. — Umrl je v Gradcu vojak 27. dom. pp. J. Fatur. — Umrla je v brdski fari dne 5. januarja t. l. gospa Jera Lukman, ki je zadnjih 7 tednov prečula sedé na postelji.

— Za pogrebom je velevala, pa ni nikdo umrl. V soboto se je čula po Ljubljani vest, da je baje umrl vsled pljučnice župnik v Stranjah. Neka 15letna dekle je to novico razširjevala posebno pri sorodnikih in jih vabila na pogreb. Vedela je za vse podrobnosti, da je gospod v nedeljo dopoldne še maševal, popolne pa je že zbolel in ni bilo več krščanskega nauka. Soboto dopoldne je določila za pogreb in tako se je to jutro zbralo dokaj žalujočih sorodnikov na licu mesta, ki pa jih je župnik sprejel zdrav in čvrst. Po zmoti razglašeni za umrle, pravijo, da dolgo žive, in to željo izražamo tudi stranjskemu župniku. — Poroča se nam, da je to že drugi smrtni slučaj, ki si ga je izmislila ta nora dekle. Sedaj baje dekleta še ni nazaj domov, morda že za tretjega umrlega veleva sorodnikom na pogreb. Da se preprečijo zanaprej take silne neprijetnosti, objavili smo to zadevo in jo priporočamo orožništvu in sorodnikom.

— Umetniške razglednice. Prejeli smo od vojnega slikarja g. Vavpotiča sledeče časteče ga pismo: Obveščen, da so izšle od »umetniške propagande ???« izdane razglednice po originalih slov. umetnikov. V seriji se nahaja tudi reprodrukcija neke moje sličice — skice — svoječasno čisto intimno in vsako javnost izključujoče darilce nekemu prijatelju. Opravičeno ste v »Slovencu« ožigosali, da je ta reprodukcija zašla v imenovano zbirko. Izjavljam Vam, da se je v tem slučaju postopalo za mojim hrbtom. ko v Ljubljani sploh nisem bil navzoč. Izvedel sem, da so dali v tisk omenjeno sličico (za progagando se odkriva edini »Macher« ing. Uhlíř), šele naknadno, kakor so me naknadno zaprosili za reprodukcijsko pravico, ko ni bilo več mogoče stvari ustaviti. In še tedaj se mi ni sporočilo, za katero sliko da gre, naredil se je le naslov »Ljubimkanje« in šele ko so razglednice izšle, po mojem povratu iz Črne gore v Ljubljano, sem zvedel, kojo sliko da so vrinili v to serijo razglednic, ki so kar se tiče tiska in reprodukcije pod vsako kritiko. Obžalujem, da se je to zgodilo, kakor bi rad, da izginejo ta »Ljubimkanja« iz prometa.

— Padel je za domovino učitelj z Rakitne, poročnik v rezervi Kavčič. Pred par tedni se je poročil.

— Pasji davek v Mariboru. V Mariboru imajo tudi davek na pse. Za enega, več kot štiri tedne starega psa se mora plačati 12 K davka. Kdor pa ima več psov, plača za vsakega nadaljnega psa 4 K več. Torej za drugega psa 16 K, za tretjega 20 kron in za vse tri skupaj 48 K. Za pse, ki so določeni za varstvo hiš in trgovin in so čez dan na verigi, se plača samo 8 K davka na leto. Lastniki psov morajo svoje pse prijaviti še tekom meseca januarja na magistratu in plačati tozadevni davek.

— Aretiran je bil v Delnicah na Hrvaškem Janez Obreb, doma iz Celja, ker je ukradel gostilničarju Antonu Štimcu iz Osilnice listnico s 6916 kronami in ameriškim 20 dolarskim bankovcem. Večino denarja so dobili pri tatu.

Izgubila se je dne 19. januarja na cesti od Loža do Rakeka rujava boa. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi gospej Jos. Krašna, Ljubljana, Poljanska cesta 54.

Primorske novice.

Nenadna smrt primorskega junaka. Iz Radgone nam pišejo 23. januarja: Četovodja Franc Marinič, naš Marinič, se je pripeljal 21. t. m. iz Ljutomera tu sem, da bi odšel s svojim bataljonom v tretjič na bojišče. Nepočakanec je stopil z vlaka, še predno se je ta ustavil, in padel tako nesrečno, da je naslednji dan podlegel dobljeni mpoškodbam. Danes smo ga pokopali. Pok. Marinič je bil ce ljunak naše Goriške. Udeležil se je mnogo hudih bojev pod stotnikom Radljem in pok. Gabrijelčičem. Bil je trikrat odlikovan: z bronasto, malo in veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Doma je bil iz Št. Ferjana pri Gorici, edini sin nesrečne matere vdove, ki živi kot begunka na Dolenjskem. Slava njegovemu spominu!

Umrla je dne 13. t. m. v Zatičini na Dolenjskem 6 in pol letna Evica Kovačič iz Gorice.

Poročil se je v Trstu gosp. Gracijan Štepančič, veletržec v Trstu, z gdč. Marico Gregoričevo, vpokojeno učiteljico škedenjske ljudske šole.

V Gorici je še ostalo nekaj civilnega prebivalstva, med temi tudi več Slovencev; večina ljudi pa je morala v Italijo kot interniranci. Italijanska vojaška uprava je dala vse prazne hiše v Gorici zabiti in je na vrata nalepila listke, da je dotična hiša pod vojaškim varstvom. Raznašalec listov Fran Bratuž je še vedno v Gorici, njegov sin bogoslovec nadaljuje nauke v Vidmu.

V Mošnjah je umrl dveletni Viljem Tomšič, sin kovača iz Sovodenj.

Ljubljanske novice.

lj **Razpis natečaja za ravnateljsko mesto na c. kr. učiteljišču v Ljubljani.** Na c. kr. učiteljišču v Ljubljani, na katerem se vrši pouk v nemškem in slovenskem jeziku, je zasesti mesto ravnatelja, s katerim je zvezano tudi vodstvo c. kr. ženskega učiteljišča, s postavno določenimi prejemki. Pravilno opremljene prošnje naj se naslove na c. kr. naučno ministrstvo in vlože po predpisanem službenem potu do 28. februarja 1917 na c. kr. deželnem šolskem svetu za Kranjsko v Ljubljani. Prepozno dospele prošnje se ne bodo vpoštevale. — C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko. — Ljubljana, dne 27. januarja 1917.

lj **Prodaja moke strankam** se vrši od ponedeljka 29. januarja do sobote 3. februarja 1917. Na vsakih deset desnih odrezkov se dobi pol kilograma moke in sicer: v III., VIII. in IX. okraju ajdova moka kilogram po 84 vin., v ostalih okrajih pa pšenična moka za kuho kilogram po 66 vin. Ker pa je v teh zadnjih okrajih nekje preostalo tudi še nekaj ržene moke, se bode oddajala tudi ista kilogram po 52 vin. Za ajdovo moko pridejo ti okraji na vrsto prihodnjič.

lj **Umrl je** igralec in režišer nemškega gledališča g. Julij Sodek.

lj **Od načelstva** »Gospodarske zveze« smo prejeli to-le pojasnilo: Z ozirom na Vašo notico v »Slovencu«, da smo prodali mestni aprovizaciji poleg slanine tudi mast po ceni 17 K 70 vin., prosimo Vas, da popravite dotično notico v toliko, da je bila resnična cena le 13 K 70 vin., kar Vam na svojo odgovornost lahko dokažemo.

lj **Močan potresni sunek** smo čutili danes ob 9. uri 22 minut dopoldne v Ljubljani. Potresne tresljaje smo čutili še ob 10. uri 26 minut in ob 11. uri 28 min. dop.

lj **Umrli so** v Ljubljani: Zora Videmšek, pekova hči, 14 mesecev. — Jožefa Cerar, delavčeva hči, 13 mesecev. — Josip Pretnar, mizar, 67 let. — Ivana Jeršin, gostija, 58 let. — Karel Seunig, sin trgovca in posestnika, 13 let.

Pozdravi iz laškega ujetništva.

Srčne pozdrave pošiljajo vsem domačim vojaki 27. pp. iz italijanskega ujetništva: Beznik Franc iz Gorjuš št. 33 (desetnik); Verhovc Lojze, Hrušica pri Ljubljani (poddesetnik); Josip Babak, Rudnik pri Ljubljani; Grom Jakob, Hrušica pri Ljubljani; Meglič Franc, Sv. Katarina pri Kranju; Pegan Tomaž iz Gabrija na Goriškem; Florjan Zavnik, Franc Vales, Alojzij Gruden iz Šempasa, Lokavec, Primorsko; Bizjak Franc, Pežme, Primorsko; Čebelj Anton, Valentin Koželj, Bodešče, Ribno; Stare Franc, Tatinca pri Kranju; Mikuš Ivan, Zagalič, Gorenjsko; Mihelič Simon, Kropa pri Kranju; Anton Trajar, Podbrdo ob Soči; Porezič Josip, Begunje pri Cerknici; Mramor Alojzij, Jeršenovo pri Rakeku; Šparovec Ivan, Žiganje pri Kranju; Strazišar Josip, Begunje pri Cerknici; Prevodnik Leopold, Stara Loka; Janc Fran, Radoljica; Mrak Ivan, Kamnik; Anton Črne, Dobrava pri Bledu; Ravnohrib Viljem, Ljubljana; Jožef Rozman, Može; Alojzij Hočevar, Št. Peter na Krasu; Ivan Žerovnik, Naklo (desetnik); Klešnik Ivan, Dobrova pri Ljubljani; Ignacij Tomšič, Mala Račna; Tomšič Franc, Vače pri Litiji; Franc Berh, Sv. Križ, Primorsko; Anton Štih, Gotna vas; Franc Dežman, Dol. Gameljne pri Ljubljani; Hrastnik Valentin, Boh. Bela; Jekler Valentin, Koprivnik; Vidic Fran, Rečica pri Bledu; Petelinc Franc, Cerklje, Dolenjsko; Istenič Franc, Črni Vrh nad Idrijo; Jožef Furlan, Št. Vid nad Vipavo (četovodja); Leban Anton, Gorica; Štimec Fran, Osolnice pri Kočevju. — Iz laškega ujetništva piše četovodja Jožef Ipavic iz Gorice. Pravi, da je že šest mesecev v ujetništvu, a da ne dobi nobenega odgovora od svoje družine, od katere ne ve, kje je sedaj. Njegov naslov je: Jožef Ipavic, prigion. di guer., S. Maria Capova Vetere, Bar. 31, Italia.

Razna poročila.

Avstrijski motorni možnarji ob zmagi v Rumuniji.

Bern, 27. jan. Glasom nekega poročila iz Petrograda sodijo ruski listi, da se je položaj na rumunskem pozorišču za rusko stvar izboljšal ter menijo, da se pripravljajo ondi važni dogodki, ki so deloma že v teku. Novi vojni minister general Bjelajev, ki je bil šele pred nekaj tedni poslan v Rumunijo z neko strategično nalogo, je izjavil v nekem pogovoru, da so se na seretsko črto že pritegnila zadostna ojačenja, da se črta obdrži. Vojni minister je menil, da je imela glavni delež na dosedanjih uspehih nasprotnikov, ki jih ni mogoče tajiti, težka artiljerija in predvsem avstrijski monitorni možnarji. Medtem so tudi na ruski strani že zbrali primerno težko artiljerijo, kajti rumunska sovražni v resnici ni bila kos. Vojni minister je zagotovil, da si radi nadaljnih dogodkov na Rumunskem ni treba delati nobenih skrbi. Tako na Rumunskem kakor na drugih bojiščih se bo slika vojaškega položaja izpremenila, kakor hitro bodo začele armade sporazumnih držav prodirati.

Pomanjkanje premoga na Norveškem.

Kodanj, 28. januarja. (K. u.) »Politiken« javlja iz Kristijanije: Radi pomanjkanja premoga so zaprli šest papirnic.

Novi usadi v Panamskem kanalu.

Iz Newyorka poročajo v Amsterdam, da se je ob Panamskem kanalu zopet posula zemlja, tako da so morali plovbo popolnoma ustaviti. Izčiščevalna dela bodo trajala zopet več tednov.

Italijanska zmaga na — Siciliji. Po sedemurnem boju je 60 mož italijanske pehote in kavalerije prisililo h kapitulaciji zloglasno roparsko družbo, ki jo je vodil brigant Crisafi-Sciacca na Siciliji. Samo Crisafi ima 22 umorov na vesti; s svojo roparsko drhaljo je več let strahoval večji del sicilskega prebivalstva.

Ljudska knjižnica: »Znamenje štirih«, londonska povest Conana Doyle. Vrlo zanimivo nam opisuje pisatelj, kako premeteno je razkril svetovnoznani policist Sherlock Holmes več sila tajnostnih zadev in izsledil krivce; kar ne moremo se načuditi njegovi bistroumnosti. Cena 70 vin. s poštnino vred.

V isti knjižnici je izšla povest češkega pisatelja Alojzija Dostala: »Darovana.« Velelepa povest sega v dobo naših apostolov sv. Cirila in Metoda in nam kaže žrtvepolno ljubezen hčere kristjane do očeta pogana. Plemenita Cvetana žrtvuje vse, da reši očeta poganstva. Nad vse ginljivo in pretresljivo je opisal pisatelj prizor snidenja škofa Metoda z oslepelim moravskim knezom Rastislavom. Cena 70 vin. s poštnino vred. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Podplati se obranijo,

če se na nove ali na malo ponošene čevlje pritrdijo nabitki iz usnja. Dobe se pri **Peter Kozina & Ko, Ljubljana.**

Harmonij

preigran, z najmanj tremi ali štirimi igrami se kupi ali vzame v najem proti mesečnemu odplačilu. Ponudbe na: I. S. Ljubljana, Elizabetna cesta št. 10, I. nadstropje. 189 (3)

Učenec iz dobre, poštene, krščanske hiše, vešč slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki. Močnejši imajo prednost! Pismene ponudbe na tvrdko Anton Kalan, Šentja Loka, kolodvor.

Pes bernardinec

dober čuvaj, se proda v Streliški ul. 26.

Naročajte „Slovenca“!

Lep trgovinski lokal

z dvema skladiščema ob državni cesti pri fari na Dolenjskem **se odda** takoj pod ugodnimi pogoji v najem. Resne ponudbe pod **»Trgovinski lokal« št. 214** na upravništvo „Slovenca“.

Iz proste roke **se proda**

hiša z vrtom

in gospodarskimi poslopji, za trgovino vsake stroke ter za vsako obrt zelo pripravna. Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod štev. 219.

STAUBENI LES.

Večja množina bolj drobnega stavbnega lesa, stoječega v zelo pripravnem kralju, je **naprodaj** pri g.

Jos. Černe,
Zg. Šiška 39. 211

183 **DOBRO**

SENO

ZA LASTNO UPORABO VSAKO MNOŽINO
KUPI SPEDICIJSKA TVRDKA
F. & A. UHER v Ljubljani
Selenburgova ul. 4.

Razpisuje se služba 225 2

organista in cerkvenika

v Krašnji. Nastop lahko takoj. Pogoji se izvedo pri **župnem uradu v Krašnji, p. Lukovica pri Domžalah.**

Postelja

se proda v Sodni ulici št. 3, III. nadstropje, vrata št. 8. 232

Išče se 233 3

trgovski pomočnik

špecerijske stroke, vojaščine popolnoma prost. **Franc Dolenz v Kranju.**

Kupijo se

hlodi

iz mehkega lesa, na cele vagone. Ponudbe pod šifro **»Hlodi 214«** na upravo „Slovenca“.

Sanke

(Radeln) **za dve osebi** **se kupijo takoj.**

Ponudbe pod „E. F. 223/10“ na upravo tega lista.

Led

v večji množini iz bajerja pod Rožnikom **se proda.**

Več se izve pri tvrdki:
Vidic & Comp., Ljubljana, Prešernova ulica.

Pri pomanjkanju mleka in sladkorja!

Sladni čaj znamka **Sladin**

je najbolj zdrava in tudi najcenejša

hrana za dojenčke.

Dobi se pri lekarnarju **Trnkoczyju v Ljubljani zraven rotovža.** Glavne zaloge: **Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Josefstädterstrasse 25, Radeckyplatz 4; v Gradcu: Sackstrasse 4.** 37

Posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

vabi na

XXXV. občni zbor

ki se vrši

v nedeljo, dne 11. svečana 1917 ob 10. uri dopoldne v zadružni pisarni (Narodni dom).

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje računov za leto 1916.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev predsednika ravnateljstva in dveh članov ravnateljstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Čitanje revizijskega zapisnika Zadružne Zveze ter ukrepi vsled istega.
9. Slučajnosti.

229 **Ravnateljstvo.**

Sprejmejo se takoj 3053

zidarji, tesarji in delavci

proti dobri plači za betonsko stavbo na **Dobravi** pri Jesenicah. — Za stanovanje in prehrano je skrbljeno. — Natančna pojasnila se dobe v gostilni Franc Scagnetti v Ljubljani, Metelkova ulica št. 19, ali pa pri tvrdki **V. Scagnetti** na **Dobravi** pri betonskem delu. — —

Išče se 188

voznik z enim ali dvema paroma konj za izvažanje lesa (hlodov) iz gozda na žago; konjska krma preskrbljena, zaslužek na par konj vsak dan K 50·— garantiran. Gozd leži pri **Vuzenici na Štajerskem.** Ponudbe naj se pošljejo na naslov: **Janko Tavčar, Gradec, Katzianergasse 10.**

Prodam 4 letno brejo 218

kobilo

Ivana Legat, Begunje pri Lescah, št. 88

MESTNA HRANILNICA V KAMNIKU
razpisuje mesto

PRAKTIKANTA

Prosilci, ki so dovršili vsaj 4 razrede kake srednje šole, naj vložé svoje lastnoročno pisane prošnje do 15. svečana 1917. Oni, ki so že služili, ali služijo pri kakem denarnem zavodu z lepo pisavo, imajo prednost. Letni adjutum se bode z imenovanjem vred določil.

Ravnateljstvo.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Karol Seunig, trgovec v Ljubljani naznanja v svojem, v imenu svojih otrok **Stankota, Jožeta, Marijana, Vitala** in **Vere** ter vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njih iskrenoljubljeni sinček, ozir. bratec

KAROL

dijak II. razreda ljubljanske realke

dne 29. januarja 1917 ob 3. uri zjutraj, v nežni dobi 13 let nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega otroka se vrši v torek 30. t. m. iz mrtvaške veže pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu, kjer se polože zemski ostanki rajnika v rodbinski grobnici k večnemu počitku.

V LJUBLJANI, dne 29. januarja 1917.

Globoko udani v voljo Najvišjega, naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da je Vsemogočnemu dopadlo poklicati iz naše srede, po dolgi zelo mučni bolezni, ki so mu jo zadali junaški boji v Karpatih, našega nenadomestnega sina, brata, strica, ženina, gospoda

JOSIPA ŠEMÉ

c. in kr. stotnika nekega primorskega pešpolka, imetelja srebrnega in bronastega »Signum laudis« ter vojaškega zasiužnega križca III. vrste z vojno dekoracijo.

Naš nepozabni je izdihnil svojo blago dušo, previden s tolažili sv. vere, v Meranu dne 22. januarja 1917. Zemski ostanki nadvse dragega, so se položili k večnemu počitku dne 24. januarja istotam.

Počivaj sladko v zemlji tirolski!

Baktovlje-Gatina pri Grosupljem.

Angela Jan, nevesta.

Žalujoča rodbina **Šemétova.**

226

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo s tem žalostno vest, da so naš predragi oče

Jernej Kovič

posestnik v Osredkih pri sv. Heleni,

večkrat previdenj s sv. zakramenti danes 26. t. m. po dolgem bolehanju vdano v Gospodu zaspali.

Pogreb nepozabnega in predobrega nam očeta bo v ponedeljek 29. t. m. ob 10. uri s sv. mašo iz domače hiše na pokopališče k sv. Agati, kjer bodo v skupnem družinskem grobu položeni k večnemu počitku.

Sv. maše za dušo ranjcega očeta se bodo brale v več cerkvah.

Priporočamo jih v molitev zlasti gg. duhovnikom — znancem, tretjerednikom in Marijinim družbam.

OSREDKE, dne 26. januarja 1917.

Globoko žalujoča družina Janeževa.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim katarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah à K 4.—

Tisk »Katoliške Tiskarne«. Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.